

Indexy spotřebitelských cen

(metodická příručka pro uživatele)
2024

Vypracoval: Odbor statistiky cen
Ředitel: RNDr. Jiří Mrázek

Kontaktní osoby:
Ing. Pavla Šedivá
Ing. Jiří Trexler

E-mail: pavla.sediva@czso.cz
E-mail: jiri.trexler@czso.cz

Tel: + 420 274 052 138
Tel: + 420 274 054 137

Obsah

I.	VŠEOBECNÝ ÚVOD	1
1.	Současný index spotřebitelských cen	1
1.1	Právní akty	1
1.2	Užití indexu spotřebitelských cen	2
1.3	Klasifikace	2
1.4	Výběr cenových reprezentantů	3
1.5	Váhový systém	4
1.6	Výběr respondentů	5
1.7	Zjišťování spotřebitelských cen	6
1.8	Kontrola zjištěných údajů	9
1.9	Způsob výpočtu indexů spotřebitelských cen	9
	A) Výpočet průměrné ceny, subindexy	9
	B) Výpočet indexů	10
1.10	Kvalitativní očišťování	13
	A) Přímé očišťování	13
	B) Metody imputace (ošetřování 2 nesrovnatelných produktů)	14
	C) Kvalitativní očišťování v praxi statistiky spotřebitelských cen ČSÚ	15
1.11	Metoda odhadu ceny sezónního zboží	17
II.	INDEX SPOTŘEBITELSKÝCH CEN PODLE VÝROBKOVÝCH SKUPIN	18
1.	Potraviny a nealkoholické nápoje	18
	Měsíční jednorázové šetření průměrných spotřebitelských cen potravin	18
2.	Alkoholické nápoje, tabák	18
3.	Odívání a obuv	19
4.	Bydlení, voda, energie, paliva	19
	Nájemné z bytu	19
	Imputované nájemné vlastníků (náklady vlastnického bydlení)	20
	Tržní nájemné	21
	Úhrady služeb spojených s užíváním bytu	22
	Elektřina	22
	Plyn	22
	Vodné a stočné	22
5.	Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	23
6.	Zdraví	23
	Léčiva	24
	Ambulantní lékařská péče	24
	Ambulantní stomatologická péče	24
	Ústavní zdravotní péče	24
7.	Doprava	25
	Nové automobily	25
	Ojeté automobily	25
	Pohonné hmoty	25
	Kolejová osobní doprava	26
	Autobusová osobní doprava	26
	Letecká osobní doprava	26
	Kombinovaná osobní doprava	26

Autotaxi osobní	27
Autotaxi nákladní	27
8. Pošty a telekomunikace	27
Poštovní služby	27
Telefonní a faxová zařízení	27
Telefonní a faxové služby	27
9. Rekreace a kultura	28
Knihy	28
Dovolená s komplexními službami	28
10. Vzdělávání	29
11. Stravování a ubytování	29
12. Ostatní zboží a služby	30
Sociální péče	30
Pojištění	30
Finanční služby	30
Ostatní služby jinde neuvedené	31
III. SATELITNÍ INDEXY	31
1. Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) domácností důchodců a v hl. městě Praze	31
1.1 Domácnosti důchodců	31
1.2 Domácnosti žijící v hl. m. Praze	31
2. Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)	32
3. Čistá inflace	32
4. Jádrová inflace	32
5. Specifické indexy spotřebitelských cen	33
IV. PREZENTACE DAT	33

Přílohy

Příloha č. 1 – Centrálně sledované ceny

Příloha č. 2 – Položky měsíčního jednorázového šetření průměrných spotřebitelských cen potravin

Příloha č. 3 – Položky spotřebitelských cen mimo standardní výpočet

Příloha č. 4 – Položky týdenního šetření spotřebitelských cen pohonných hmot

Příloha č. 5 – Položky spotřebitelských cen šetřené na internetu

I. Všeobecný úvod

Index spotřebitelských cen patří v soustavě cenových indexů vypočítávaných v České republice mezi nejdůležitější indikátory cenového vývoje. Reprezentativním způsobem měří v časovém vývoji relativní změny konečných spotřebitelských cen (včetně všech daní) zboží a služeb placených obyvatelstvem. Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) za domácnosti celkem jsou používány k měření inflace v České republice.

Metodika tvorby indexů spotřebitelských cen je pravidelně aktualizována. Nejčastější změnou je úprava vah, výběru cenových reprezentantů a výpočtů cenových indexů. Z důvodu co největší aktuálnosti se váhy mění každé 2 roky, výběr cenových reprezentantů každý rok a metodika dle reálné potřeby nebo požadavků EU.

1. Současný index spotřebitelských cen

V roce 2023 proběhla revize váhového systému. Váhy jsou od ledna roku 2024 zaktualizovány na základě výdajů domácností statistiky národních účtů. Primárně vycházejí z výdajů roku 2022 a jsou modifikovány odhadem výdajů roku 2023. Váhy pro detailní cenové reprezentanty jsou zaktualizovány dle údajů statistiky rodinných účtů doplněných o další dostupné zdroje a šetření. Od ledna roku 2024 jsou publikované cenové indexy vypočteny podle nových revidovaných indexních schémat.

Při stanovení metodiky zpracování indexu spotřebitelských cen se přihlíží k připomínkám a námětům Poradní komise pro statistiku spotřebitelských cen složené ze zástupců ministerstev, ČNB, výzkumných ústavů, VŠE, odborových svazů, organizací důchodců a vybraných odborů ČSÚ. Na jednáních této komise jsou projednávány aktualizace spotřebního koše a metodiky zpracování spotřebitelských cen.

1.1 Právní akty

Přehled legislativních podkladů Evropského společenství, na jejichž základě je stanovena metodika sběru dat, výpočtu a následné prezentace.

- Prováděcí nařízení Komise 2020/1148 ze dne 31. července 2020, kterým se stanoví metodické a technické specifikace v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/792, pokud jde o harmonizované indexy spotřebitelských cen a index cen bytových nemovitostí (Úřední věstník L 252, 4. 8. 2020, s. 1–12),
- Doporučení Komise (ES) 2005/881/ES z 8. 12. 2005 o zohlednění některých otázek v souvislosti s reformami zdravotní péče v rámci nařízení Rady (ES) č. 2494/95 a souvisejících zvláštních prováděcích opatření v HISC (Úřední věstník L 324, 10. 12. 2005, s. 94–95),
- Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2016/792 ze dne 11. května 2016 o harmonizovaných indexech spotřebitelských cen a indexu cen bytových nemovitostí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2494/95 (Úřední věstník L 135, 24. 5. 2016, s. 11–38),

- Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů,
- Program statistických zjišťování podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů,
- Směrnice č.6/2020, kterou se stanoví postup při zveřejňování statistických informací.
- Směrnice č. 1/2022, k zásadám pro poskytování statistických informací externím uživatelům,
- Směrnice č.8/2022 o zásadách poskytování Rychlých informací a vybraných výstupů Českého statistického úřadu.

1.2 Užití indexu spotřebitelských cen

Indexy spotřebitelských cen jsou využívány pro účely valorizace mezd, důchodů a sociálních příjmů. V neposlední řadě jsou tyto informace využívány také v souvislosti s nájemními či jinými smlouvami, v nichž je zakotvena revize původně dohodnutého finančního plnění v závislosti na vývoji inflace.

1.3 Klasifikace

Od ledna 2018 jsou detailní indexy spotřebitelských cen počítány na základě nově zavedené klasifikace ECOICOP (evropská klasifikace individuální spotřeby podle účelu), která nahradila původní klasifikaci (CZ-COICOP – Classification of Individual Consumption by Purpose). Ta zavedla do spotřebního koše podrobnější členění, třídění výrobků a služeb do **12 oddílů** zůstalo zachováno. K této změně došlo dle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/792.

1. Potraviny a nealkoholické nápoje – veškeré potraviny včetně nealkoholických nápojů.

2. Alkoholické nápoje, tabák – alkoholické nápoje a tabákové výrobky.

3. Odívání a obuv – oděvní materiály, oděvy, oděvní doplňky, textilní galanterie, obuv včetně půjčování a oprav.

4. Bydlení, voda, energie, paliva – nájemné vč. imputovaného, úhrady za užívání družstevních bytů, služby spojené s užíváním bytu, výrobky a služby pro běžnou údržbu bytu, vodné a stočné, odvoz popela a odpadků, všechny druhy energií (plyn, elektřina, teplo), tuhá paliva.

5. Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy – nábytek a bytové vybavení, koberce a ostatní podlahové krytiny, bytový textil vč. ložního prádla, domácí spotřebiče, skleněné, porcelánové, stolní a kuchyňské potřeby pro domácnost, zboží a služby pro běžnou údržbu domácnosti, náradí, nástroje a různé potřeby pro dům a zahradu.

6. Zdraví – léčiva a zdravotnické výrobky, stomatologické výrobky, služby očních optiků, služby lékařů, lázeňská péče, regulační poplatek při návštěvě pohotovosti.

7. Doprava – osobní dopravní prostředky vč. oprav a náhradních dílů, pohonné hmoty, veřejná doprava (železniční, autobusová, místní, letecká), doprava žáků a studentů.

8. Pošty a telekomunikace – poštovní služby, telefonní přístroje (mobilní telefony), telefonní služby.

9. Rekreace a kultura – rozhlasové a televizní přijímače, přehrávače a rekordéry, výpočetní technika, hudební nástroje, sportovní potřeby vč. oprav, knihy, noviny a časopisy, hračky, papírenské zboží, kulturní služby, sportovní aktivity, tuzemská a zahraniční rekreace, květiny a potřeby pro jejich pěstování, domácí zvířata a potřeby pro jejich chov včetně veterinární služby.

10. Vzdělávání – všechny stupně vzdělávání vč. výuky jazyků a umělecké výchovy.

11. Stravování a ubytování – zahrnuje jídla a nápoje v restauracích, kavárnách a podobných zařízeních, závodní stravování, školní stravování, ubytování v hotelích, v penzionech, chatách, na internátech a vysokoškolských kolejích.

12. Ostatní zboží a služby – služby osobní péče, elektrické spotřebiče pro osobní péči, kosmetické výrobky, klenoty, hodinky, koženou galanterii, pojištění (osob, bytů, domů, automobilů), sociální a finanční služby, administrativní poplatky, právní služby.

Oddíly jsou dále členěny na skupiny (ECOICOP 3), třídy (ECOICOP 4) a podskupiny (ECOICOP 5).

1.4 Výběr cenových reprezentantů

Dlouholetými zkušenostmi je ověřeno, že ceny výrobků určité homogenní skupiny, vyrobených ze stejných surovin a materiálů a shodných užitkových vlastností se vyvíjejí ve vysoké vzájemné korelaci. Z toho vychází princip spotřebního koše cenových reprezentantů a jeho vztah k níže popsanému váhovému schématu. Každý cenový reprezentant reprezentuje stejný nebo velmi obdobný cenový vývoj té části výdajů obyvatel, která je jako váha reprezentantu přiřazena.

Za cenové reprezentanty byly proto vybírány výrobky, které s dostatečnou přesností a spolehlivostí vyjadřují průměrnou změnu cenové hladiny všech výrobků a služeb příslušné kategorie ECOICOP, z níž byly vybrány.

Při výběru reprezentantů bylo přihlíženo zejména k jejich váhovému podílu ve struktuře spotřeby. Dále pak k jejich stálosti na trhu a jejich snadné zaměnitelnosti v budoucnu.

Počet cenových reprezentantů ve spotřebním koši pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je v roce 2024 následující:

Úhrn	428
1. Potraviny a nealkoholické nápoje	-*)
2. Alkoholické nápoje, tabák	-*)
3. Odívání a obuv	67
4. Bydlení, voda, energie, paliva	40
5. Bytové vybavení, zař. domácnosti, opravy	60
6. Zdraví	13
7. Doprava	57
8. Pošty a telekomunikace	7
9. Rekreace a kultura	98
10. Vzdělávání	12
11. Stravování a ubytování	42
12. Ostatní zboží a služby	32

*) úplná implementace „scanner dat“ (SD), viz str. 8

Každoročně se provádí aktualizace spotřebního koše, čímž se jejich počet mírně mění.

Výběr reprezentantů byl proveden metodou záměrného výběru, který umožnil především prověřit účelnost nebo neúčelnost zařazení dosavadních cenových reprezentantů a ponechat všechny reprezentanty, jejichž podíl na spotřebě zůstává dominantní.

Vzhledem k místním, časovým a věcným odlišnostem v poptávce i nabídce dávají popisy reprezentantů možnost řešit prostorový, časový i věcný nesoulad v poptávce a nabídce formou konkrétních variant výrobků a služeb placených obyvatelstvem. Varieta cenového reprezentanta představuje zcela konkrétní, ve zpravodajské jednotce trvale šetřený, výrobek nebo službu respektující konkrétní podmínky nabídky v místě šetření a nevybočující z charakteristiky (rámcového popisu) cenového reprezentanta. Varieta je konkretizována:

- obchodní značkou nebo konkrétním dodavatelem výrobku nebo služby,
- konkrétní hmotností nebo jiným kvantitativním parametrem výrobku,
- přípustnou kvalitativní odchylkou od standardu stanoveného popisem reprezentanta spotřebního koše

1.5 Váhový systém

Od ledna 2024 jsou indexy spotřebitelských cen počítány na aktualizovaných vahách, které vycházejí z národního konceptu konečné peněžní spotřeby domácností, tj. zejména zde není zahrnuta spotřeba v zahraničí a naturální spotřeba. Nejsou pokryty drogy, prostituce, hazardní hry, životní pojištění a FISIM. Koncept imputovaného nájemného je odlišný od národních účtů. Zdrojem vah od agregací ECOICOP3 jsou údaje čtvrtletních národních účtů, referenční roky 2022–2023 a ročních národních účtů, referenční rok 2022. Váhy pro podrobnější agregace a detailní cenové reprezentanty jsou zaktualizovány dle údajů statistiky rodinných účtů za rok 2022 doplněných o další dostupné zdroje a šetření.

Kromě indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem se počítají indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) za domácnosti důchodců a domácnosti žijící v hl. m. Praze.

Váhové schéma platné od roku 2024 pro výpočet indexů spotřebitelských cen za domácnosti celkem je následující:

Oddíly ECOICOP	Váha 2022 v promile
1. Potraviny a nealkoholické nápoje	177,4
2. Alkoholické nápoje, tabák	84,6
3. Odívání a obuv	44,0
4. Bydlení, voda, energie, paliva	258,4
5. Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	58,0
6. Zdraví	27,9
7. Doprava	105,6
8. Pošty a telekomunikace	29,4
9. Rekreace a kultura	78,2
10. Vzdělávání	6,2
11. Stravování a ubytování	64,8
12. Ostatní zboží a služby	65,5
Celkem	1 000,0

1.6 Výběr respondentů

Zpravodajskou síť tvoří prodejny, hypermarkety, supermarkety, obchodní řetězce, provozovny služeb a ostatní instituce poskytující služby (cca 8 500) – dále jen „respondenti“. Spotřebitelské ceny se zjišťují ve 35 vybraných okresech ČR a v hl. m. Praze.

Hl. m. Praha je rozdělena na 8 území (strat), Brno na 3 strata, Plzeň a Liberec jsou rozděleny na 2 strata. Mapy rozdělení strat jsou uloženy v Krajské správě v Hradci Králové (dále jen KS v Hradci Králové) a též u jednoho z příslušných pracovníků terénního zjišťování.

Výběr většiny respondentů provádí pracovníci terénního zjišťování ČSÚ po dohodě s majitelem (pověřenou osobou) vytipované vykazující jednotky zpravodajské sítě. U centrálně sledovaných cen provádí výběr zpravodajských jednotek pracovníci oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ.

Respondenti představují významná centra prodeje či poskytování služeb pro obyvatele v okrese, tzn., že ve zpravodajské síti jsou zařazeny i hypermarkety a supermarkety a též asijské prodejce v kamenných obchodech, nikoliv však na volných tržištích.

Vybraná zpravodajská síť pro šetření cen je konstantní, ke změnám dochází pouze v následujících případech:

Rozšíření zpravodajské sítě je možné pouze v případě, kdy vznikne nový respondent v okrese, kde doposud nebylo možné zjišťovat stanovený počet cen z důvodu nedostatečného počtu požadovaných zpravodajských jednotek.

Redukce zpravodajské sítě je možná pouze v případě, kdy došlo ke zrušení vybraného respondenta a v rámci okresu neexistuje náhradní respondent se stejným sortimentem zboží.

Záměna respondenta se provádí v případě, že:

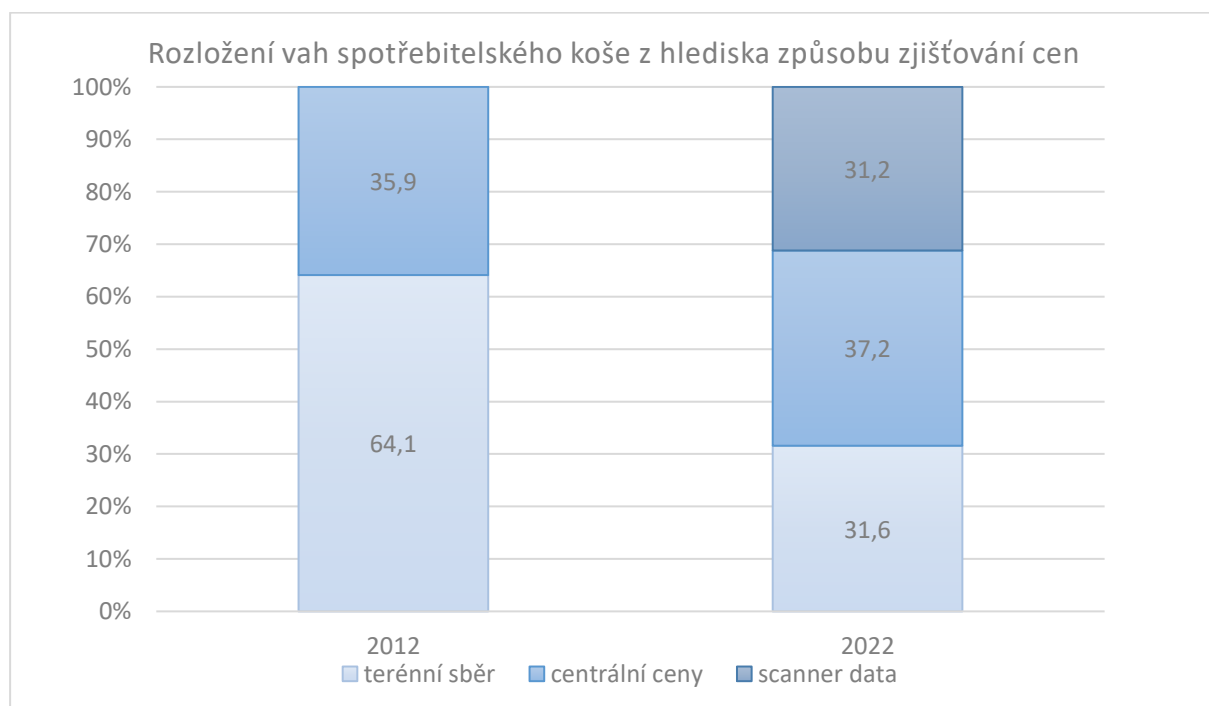
a) v okrese vznikl nový respondent, který začal být zákazníky upřednostňován,

b) některý vybraný respondent nemůže trvale plnit zpravodajskou povinnost (zrušení respondenta, trvalá změna sortimentní nabídky) nebo z jiných důvodů přestane vyhovovat. Nový respondent je pokud možno obdobný (ve stejné lokalitě, ev. stejně velké obci).

U vybraných částí spotřebního koše je optimalizován výběr zpravodajských jednotek na základě údajů o nákupech domácností v jednotlivých typech obchodních řetězců a v ostatních prodejnách. Tyto údaje jsou získávány z externích zdrojů. Využití těchto údajů umožňuje orientačně stanovit potřebný počet cen zjišťovaných v jednotlivých obchodních řetězcích a ostatních prodejnách odpovídající nákupním zvyklostem domácností. Tím je možné ověřovat stávající výběr zpravodajské sítě a případné nesrovnalosti korigovat záměnami jednotlivých typů prodejen.

1.7 Zjišťování spotřebitelských cen

Ceny se zjišťují měsíčně, přičemž v současné době můžeme rozlišit 3 základní způsoby sběru dat – terénní šetření, centrální ceny a scanner data (SD).

Pro zhruba třetinu spotřebního koše se uplatňuje *místní cenové zjišťování (terénní cenové šetření)*, a to pracovníky terénního zjišťování ČSÚ (celkem 46 pracovníků). Při šetření cen postupují pracovníci terénního zjišťování podle „Metodických pokynů pro zjišťování,

prověřování a předkládání údajů o spotřebitelských cenách zboží a služeb zařazených do spotřebního koše“ a podle závěrů z metodických instrukcí.

Ceny 14 výrobků potravinářského zboží (viz příloha č. 2) jsou šetřeny jednorázově při přímé návštěvě zpravodajské jednotky v pevně stanovených termínech (zpravidla v úterý v 2. týdnu v měsíci) a jsou v pátek příslušného týdne publikovány. U těchto položek jsou každým pracovníkem terénního zjišťování šetřeny 2 ceny.

Pro ostatní reprezentanty spotřebního koše se ceny zjišťují v období od 1. do 20. dne v měsíci v 1 až 16 zpravodajských jednotkách podle velikosti obce – největší počet cen (16) se zjišťuje v hl. m. Praze. Každý pracovník terénního zjišťování šetří měsíčně za reprezentanta ceny zpravidla u 1–2 respondentů dle variability zjištěných cen příslušného reprezentanta. Jako základní počet cen se považuje 14 cen (1 cena za kraj a 1 cena v Praze), 21 cen (1 cena za kraj a 8 cen v Praze), 55 cen (1 cena každý pracovník terénního zjišťování v okrese a 16 cen v Praze) a 94 cen (2 ceny každý pracovník terénního zjišťování v okrese a 16 v Praze). Za spotřební koš celkem se měsíčně vyšetří cca 30 000 cen. Výrobní specifikace jsou stanoveny centrálně, jsou volné a pracovníci terénního zjišťování vybírají nejprodávanější výrobek v rámci této specifikace ve vybrané zpravodajské jednotce. Vzhledem k tomu, že popisy u většiny reprezentantů zahrnují pouze základní charakteristiku šetřených druhů zboží a služeb, musí každý pracovník terénního zjišťování vybrat konkrétní varietu reprezentanta.

Varieta cenového reprezentanta představuje zcela konkrétní, u respondenta šetřený výrobek nebo službu, respektující konkrétní podmínky nabídky v místě šetření a nevybočující z charakteristiky (popisu) cenového reprezentanta (obchodní značka nebo konkrétní dodavatel výrobku, hmotnost nebo jiný konkrétní kvantitativní parametr výrobku, přípustné odchylky od standardního popisu apod.). Takto zpřesněný popis musí pracovník terénního zjišťování dodržovat při všech šetřeních cen, dokud se výrobek u respondenta prodává.

Zjišťují se ceny výrobků, které obyvatelstvo běžně nakupuje (nejžádanější), tj. výrobky běžného provedení, zboží tuzemské výroby i z dovozu, zboží prodávané i v doprodejových akcích velkého rozsahu ve vybrané prodejně (nikoliv partiové nebo jinak znehodnocené nebo výprodej před likvidací prodejny, rovněž se nešetří zvýhodněné ceny výrobků typu „2+1 zdarma“). To znamená, že se šetří ceny za jakostní zboží.

U některých reprezentantů je prodejci uplatňován katalogový prodej, tzn., že si spotřebitel na základě nabídky katalogu v prodejně zboží vybere a prodejce mu zajistí jeho dodání do prodejny. Tuto katalogovou cenu je možno do šetření spotřebitelských cen zařadit, pokud nelze vybrat jiného respondenta, u kterého je cena běžně dohledatelná.

Zjištěné spotřebitelské ceny zaznamenávají terénní pracovníci u respondentů do tabletů. Při práci s těmito přístroji postupují podle návodu k použití programu pro mobilní sběr dat spotřebitelských cen.

Další část, více než třetinu, spotřebního koše tvoří tzv. *centrálně sledované ceny* (např. ceny stejné pro celou ČR, průměrné ceny zjistitelné z různých výkazů, ceny zjišťované z internetu) viz příloha č. 1 a č. 5. Tyto ceny sledují a šetří pracovníci oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ, KS v Hradci Králové a pracovníci samostatného oddělení terénních zjišťování Praha na příslušných orgánech státní správy a v příslušných organizacích.

Posledním zdrojem dat jsou scanner data (SD, data z pokladen maloobchodních řetězců). K jejich postupné implementaci do výpočtu inflace dochází od roku 2019. Respondenti jsou oslovováni individuálně, ve vlnách tak, aby data dostatečně pokryla určitý segment maloobchodního trhu/spotřebitelského koše a mohla být skutečně plně využita, zejména s ohledem na potřeby cenové statistiky (index spotřebitelských cen).

1. vlna – řetězce s převahou potravin (2019–2020)
2. vlna – drogerie (2021)
3. vlna – lékárny (2022)
4. vlna – hobby-markety (nyní probíhá testování dat)

Pro daný segment jsou vybíráni nejvýznamnější obchodníci na trhu dle velikosti jejich tržeb. Konkrétní názvy řetězců s ohledem na statistickou důvěrnost nezveřejňujeme.

Odkaz na popis šetření:

https://www.czso.cz/csu/vykazy/ceny-ob-1-12-vykaz-o-strukture-trzeb-v-maloobchode_psz_2024

V počátku byly ceny z terénního cenového šetření u vybraných cenových reprezentantů nahrazovány cenami z SD pouze částečně, tzv. hybridní model – kombinace SD a terénního sběru na úrovni cenového reprezentanta. S přibývajícimi řetězci, jež data pravidelně poskytují, podíl terénního šetření u těchto reprezentantů postupně klesal, až zde SD zcela nahradila terénní sběr cen, tzv. úplný model, kdy už výběr položek není omezen popisem cenového reprezentanta, ale do výpočtu vstupují všechny významné položky řetězce. Výstupem jsou cenové indexy na úrovni ECOICOP5.

Od ledna 2021 se to týkalo oddílů klasifikace ECOICOP

- 01 – Potraviny a nealkoholické nápoje,
 - 02 – Alkoholické nápoje, tabák,
- společně se skupinami
- 05.61 – Spotřební zboží pro domácnost
 - 12.13 – Ostatní přístroje, předměty a výrobky pro osobní péči

Od ledna 2022 navíc skupin

- 06.11 – Léčiva,
- 06.12 – Ostatní zdravotnické výrobky,
- 06.139 – Ostatní terapeutické přístroje a vybavení,
- 09.342 – Potřeby pro domácí zvířata,
- 09.541 – Papírenské zboží

SD jednotlivých řetězců obsahují informace o obratu a prodaném množství v úhrnu za všechny jejich prodejny na území ČR v detailu na úrovni položky za dané časové období.

- řetězce z 1.–3. vlny posílají většinou data za 1.–20. kalendářní den daného měsíce, ale i zde jsou výjimky; např. dva řetězce posílají týdenní data, neboť měly jednotně nastaveno generování dat z centrály v zahraničí pro všechny země
- řetězce ze 4. vlny posílají data za 1.–15. kalendářní den daného měsíce, což je vzhledem k menší váze daného segmentu ve spotřebitelském koši a nižší volatilitě cen dostačující.

Podílem obratu a prodaného množství získáme hodnotu, za kterou bylo zboží skutečně prodáno, tzv. „unit value“, která je základem výpočtu cenových indexů. Mimo standardní výpočet jsou nadále počítány průměrné ceny a čistý cenový vývoj pomocí indexů pro 91 vybraných reprezentantů (příloha č. 3).

U vybraných reprezentantů oddílů klasifikace ECOICOP (05 – Bytové vybavení, zařízení domácností; opravy, 09 – Rekreační a kultura) je stále ještě použit hybridní model (kombinace terénního sběru a SD).

1.8 Kontrola zjištěných údajů

Zjištěné ceny z terénního šetření kontrolují pracovníci KS v Hradci Králové, kteří prověřují správnost zjištěných cen s cenami minulého měsíce a zda pracovníkem terénního zjišťování vybrané konkrétní variety odpovídají charakteristikám popisu reprezentanta. V případě pochybnosti se telefonicky kontaktují s terénními pracovníky a ceny ověřují. Ve výjimečných případech ověřují zjištěnou cenu přímo ve zpravodajské jednotce. Kromě toho provádějí plánované kontroly práce pracovníků terénního zjišťování přímo v terénu. Z těchto kontrol jsou vyhotoveny zápisy s uvedením zjištěných eventuálních nedostatků a termínem jejich napravení. Finální kontrolu zjištěných cen a z nich vypočtených indexů provádí pracovníci oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ.

1.9 Způsob výpočtu indexů spotřebitelských cen

A) Výpočet průměrné ceny, subindexy

Průměrná cena reprezentanta za Českou republiku se počítá jako vážený aritmetický průměr z cen za kraje vypočtených prostým aritmetickým průměrem. Jako váhy je použit střední stav obyvatelstva v kraji v roce 2022 upravený regionálním maloobchodním obratem a výdaji na konečnou spotřebu domácností.

Výjimku tvoří výpočet průměrné ceny za Českou republiku u reprezentantů: nájemné a služby spojené s užíváním bytu v nájemných bytech, úhrada za užívání družstevních bytů a služby spojené s užíváním družstevního bytu, lázeňská péče plně hrazená pacientem, pohonné hmoty, vstupenka na lyžařský vlek, školné na vyšší odborné škole, poplatek za přijímací řízení na vysokou školu, školné na soukromé vysoké škole, oběd ve vysokoškolské menze, ubytování na vysokoškolské koleji. Výpočet průměrné ceny u těchto položek je popsán v kapitole „*Index spotřebitelských cen podle výrobních skupin*“.

Při výpočtu indexů spotřebitelských cen bylo nově po revizi 2005 zavedeno používání tzv. **subindexů**. Jsou to bazické indexy některých skupin na úrovni ECOICOP5, které jsou počítány mimo spotřební koš. Patří do skupiny centrálně sledovaných cen (subindexy sestavují pracovníci oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ). Jedná se zejména o skupiny zboží a služeb s tarifními cenami (elektrina, plyn, železniční doprava, telekomunikace, finanční služby), kde existuje široký rozsah nabízených produktů s častou obměnou. U těchto položek by metoda výběru reprezentantů uplatňovaná při sestavování spotřebního koše mohla vést k určitému zkreslení jejich indexů. Proto je cenový vývoj těchto položek počítán samostatně buď na základě zcela vyčerpávající nabídky, nebo z velké části převládající nabídky těchto produktů. Vypočtené subindexy jsou dosazeny do schématu pro výpočet úhrnného indexu spotřebitelských cen a svojí vahou ve spotřebním koši (stanovenou stejně jako u ostatních položek) jsou agregovány do vyšších agregací a úhrnu. Kromě výše uvedených skupin je

metoda dosazování subindexů uplatňována např. u tržního nájemného, imputovaného nájemného, léků předepsaných lékařem, léků bez receptu a dalších léčiv, letecké dopravy, listovních služeb, ostatních poštovních služeb a pojištění. Popis jednotlivých subindexů je uveden v kapitole „*Index spotřebitelských cen podle výrobních skupin*“.

B) Výpočet indexů

Výpočet indexů spotřebitelských cen je prováděn na stálých váhách podle vzorce Laspeyresova:

$$I = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} * p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

I..... index za sledované období k základnímu období (bazický index)

p₁..... cena zboží (služby) ve sledovaném (běžném) období

p₀.....cena zboží (služby) v základním období

p₀.q₀.. stálá váha - výdaje domácností za zboží (službu) v základním období

Od ledna 2024 došlo u cenových indexů ke změně cenového referenčního období z prosince 2021 na prosinec 2023. Od ledna 2024 jsou indexy vypočtené z tohoto základu na všech úrovních spotřebního koše řetězeny k indexu o základu průměr roku 2015 = 100. K převedení indexu o základu prosinec 2023 = 100 do časové řady indexů o základu průměr roku 2015 = 100 se používá konstanta (index za prosinec 2023 k základu průměr roku 2015 = 100). Index o základu průměr roku 2015 = 100 je vypočítán vynásobením této konstanty indexem o základu prosinec 2023 = 100. Z výsledné časové řady (o základu průměr roku 2015 = 100) jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců). To znamená, že indexy předchozí měsíc, stejné období minulého roku a bazický index se základem průměr roku 2015 = 100 nevznikají vážením a následnou agregací jednotlivých reprezentantů do jednotlivých úrovní klasifikace ECOICOP (podskupina, třída, skupina, oddíl) a do úhrnu.

Ir15 – index průměr roku 2015 = 100

$$Ir15 = \frac{I_t \cdot k}{100}$$

I_t..... bazický index se základem prosinec 2023 = 100 v měsíci t

kkonstanta = index za prosinec 2023 k základu průměr roku 2015 = 100

Ip - index předchozí měsíc = 100

$$Ip = \frac{Ir15_t}{Ir15_{t-1}} \cdot 100$$

$Ir15_t$... bazický index se základem průměr roku 2015 = 100 v měsíci t
 $Ir15_{t-1}$... bazický index se základem průměr roku 2015 = 100 v měsíci t - 1

Is - index stejné období předchozího roku = 100

$$Is = \frac{Ir15_t}{Ir15_{t-12}} \cdot 100$$

$Ir15_t$ bazický index se základem průměr roku 2015 = 100 v měsíci t
 $Ir15_{t-12}$... bazický index se základem průměr roku 2015 = 100 v měsíci t - 12

U všech výše uvedených typů indexů jsou počítány **průměrné indexy** za určité období (čtvrtletí, rok, průměr od počátku roku). Tyto průměry se počítají následovně:

- průměrné meziměsíční tempo růstu za n měsíců jako geometrický průměr meziměsíčních indexů I_p za jednotlivé měsíce t_1 až t_n

$$I_{p(t_1 \dots t_n)} = \sqrt[n]{\frac{I_{p_{t_1}}}{100} \cdot \frac{I_{p_{t_2}}}{100} \cdot \frac{I_{p_{t_3}}}{100} \cdot \dots \cdot \frac{I_{p_{t_n}}}{100}} \cdot 100 \quad \text{neboli}$$

$$I_{p(t_1 \dots t_n)} = \sqrt[n]{\frac{Ir15_{t_n}}{Ir15_{t_0}}} \cdot 100$$

kde $Ir15_{t_n}$ je bazický index se základem průměr roku 2015=100 v měsíci n a $Ir15_{t_0}$ je bazický index se základem průměr roku 2015 = 100 v měsíci předcházející měsíc t_1

- průměrný index se stejným časovým základem vypočtený jako prostý aritmetický průměr indexů za jednotlivé měsíce t_1 až t_n (např. od počátku roku):

bazický index prosinec 2023 = 100

$$I_{(t_1 \dots t_n)} = \frac{I_{t_1} + I_{t_2} + I_{t_3} + \dots + I_{t_n}}{n}$$

bazický index průměr roku 2015 = 100

$$Ir15_{(t_1 \dots t_n)} = \frac{Ir15_{t_1} + Ir15_{t_2} + Ir15_{t_3} + \dots + Ir15_{t_n}}{n}$$

- meziroční index za určité období (index k základu stejné období předchozího roku = 100; např. za čtvrtletí) jako podíl součtu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100 za n měsíců a součtu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100 za n stejných měsíců předchozího roku:

$$Is_{(t_1 \dots t_n)} = \frac{Ir15_{t_1} + Ir15_{t_2} + Ir15_{t_3} + \dots + Ir15_{t_n}}{Ir15_{t_1-12} + Ir15_{t_2-12} + Ir15_{t_3-12} + \dots + Ir15_{t_n-12}} \cdot 100$$

Ik – klouzavý index

- klouzavý index definovaný jako podíl součtu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100 v posledních 12 měsících a součtu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100 v předcházejících 12 měsících.

$$Ik_t = \frac{Ir15_t + Ir15_{t-1} + Ir15_{t-2} + \dots + Ir15_{t-11}}{Ir15_{t-12} + Ir15_{t-13} + Ir15_{t-14} + \dots + Ir15_{t-23}} \cdot 100$$

klouzavý index (Ik) v měsíci t:

Tento index je speciálním případem meziročního indexu ($Is_{(t_1 \dots t_n)}$) za období leden až prosinec, tzn. vždy v prosinci se rovná meziročnímu indexu za celý rok.

Vývoj indexů spotřebitelských cen vyjadřuje **míru inflace** za určité období.

a) Míra inflace vyjádřená přírůstkem **průměrného ročního indexu** spotřebitelských cen vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců

$$= Ik - 100$$

b) Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen **ke stejnému měsíci předchozího roku** vyjadřuje procentní změnu cenové hladiny ve vykazovaném měsíci daného roku proti stejnému měsíci předchozího roku

$$= Is - 100$$

c) Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen **k předchozímu měsíci** vyjadřuje procentní změnu cenové hladiny sledovaného měsíce proti předchozímu měsíci

$$= Ip - 100$$

d) Míra inflace vyjádřená přírůstkem **bazického indexu** spotřebitelských cen **k základnímu období (průměr roku 2015 = 100)** vyjadřuje změnu cenové hladiny sledovaného měsíce příslušného roku proti průměru roku 2015

$$= Ir15 - 100$$

Rozklad změn indexů spotřebitelských cen

Pravidelně jsou počítány i rozklady meziměsíční a meziroční změny indexu spotřebitelských cen, které vyjadřují podíl (v procentních bodech) jednotlivých položek spotřebního koše na změně úhrnného indexu.

Podíl i-té položky spotřebního koše na meziměsíční změně indexu spotřebitelských cen v měsíci t:

$$\frac{(p_{t,i} \cdot q_{0,i}) - (p_{t-1,i} \cdot q_{0,i})}{\sum_{i=1}^n (p_{t-1,i} \cdot q_{0,i})} \cdot 100,$$

$q_{0,i}$... stálé množství položky i v základním období
 $p_{t,i}$ cena položky i v měsíci t
 $p_{t-1,i}$... cena položky i v měsíci t - 1

Podíl i-té položky spotřebního koše na meziroční změně indexu spotřebitelských cen v měsíci t:

$$\frac{(p_{t,i} \cdot q_{0,i}) - (p_{t-12,i} \cdot q_{0,i})}{\sum_{i=1}^n (p_{t-12,i} \cdot q_{0,i})} \cdot 100$$

$q_{0,i}$ stálé množství položky i v základním období
 $p_{t,i}$ cena položky i v měsíci t
 $p_{t-12,i}$ cena položky i v měsíci t - 12

1.10 Kvalitativní očišťování

Kvalitativní očišťování cenového indexu se provádí při záměně výrobku, který byl dosud zařazen do šetření cen, za jiný. Důvodem záměny je absence původního výrobku na trhu nebo pokles jeho nákupů obyvatelstvem. Pak dochází k záměně reprezentanta ve spotřebním koši za podobný nebo více žádaný výrobek. Druhý, podstatně častější případ záměny nastává, když se pracovníkem terénního zjišťování konkrétně vybraný výrobek pro zjišťování cen (varieta odpovídající popisu) přestane ve vybrané prodejně vyskytovat nebo dojde k uzavření prodejny. Pracovník terénního zjišťování pak musí (po informaci od pracovníků prodejny, že jde o absenci trvalou) vybrat jiný podobný výrobek (odpovídající popisu) nebo šetřit ceny v jiné prodejně.

A) Přímé očišťování

a) Přímé srovnání cen (ošetřování 2 srovnatelných produktů)

Nová položka jak při zjišťování individuálních cen tazatelkami, tak při záměně cenového reprezentanta je považována za přímo srovnatelnou, jestliže:

- je vyráběna stejným výrobcem,
- je vyráběna ze stejných materiálů a má stejné nebo podobné technické parametry, které jsou důležité pro zákazníky (užitnou hodnotu),
- má stejnou měrnou jednotku,
- má stejný typ balení,

- rozdíly mezi původní a novou položkou jsou nepodstatné a mohou se týkat vkusu a subjektivních preferencí zákazníků, takových jako: barva, vzorky látky, tvar, dekorativní prvky, atd.

Pokud jsou výrobky považovány za srovnatelné z hlediska kvality, pak rozdíl v jejich ceně se plně promítne jako zdražení nebo sleva v cenovém indexu.

b) Expertní odhad (ošetřování 2 nesrovnatelných produktů)

U většiny případů záměn má však původní a nový výrobek rozdílnou kvalitu a jejich ceny nemohou být při záměně přímo srovnávány. V tom případě je nutné rozdíl v jejich ceně očistit o změnu kvality původního a nového produktu. To znamená vyčíslit, jaká část z rozdílu cen obou produktů je způsobena změnou kvality a jaká část představuje zdražení event. slevu.

Informace pro toto rozhodnutí je možné získat:

- odborným odhadem pracovníka terénního zjišťování ve spolupráci s personálem prodejny
- odborným odhadem externích expertů
- použití hedonických regresních modelů.

ČSÚ používá zejména služeb externích odborníků při záměně reprezentantů ve spotřebním koši. Poslední možnost ČSÚ zatím nepoužívá, protože hedonické modely vyžadují velké databáze s širokým rozsahem charakteristik výrobků, což vyžaduje značné náklady jak na založení takové databáze, tak na její údržbu.

B) Metody imputace (ošetřování 2 nesrovnatelných produktů)

a/ metoda OVERLAP (překrývání)

Metoda překrývání se používá, když je možné sledovat cenu původního a nového výrobku ve stejném časovém období (měsíc), které je označováno za překryvné. V překryvném měsíci se vyšetří ceny obou výrobků. Cenový vývoj je v tomto měsíci měřen na původním výrobku, další měsíc již na novém výrobku s využitím jeho ceny zjištěné v minulém překryvném měsíci. Rozdíl v ceně původního a nového výrobku se v cenovém indexu neprojeví. Tuto metodu používá ČSÚ při záměně reprezentantů ve spotřebním koši (zejména při revizi cenových indexů, kdy jsou do spotřebního koše imputovány nové položky).

b/ metoda BRIDGE OVERLAP (můstkového překrývání)

Tato metoda se používá, když není možné vyšetřit cenu nové a původní položky v jednom měsíci. Nově zařazenému výrobku se přiřadí cenový vývoj podobných produktů, které se vyskytovaly ve sledovaném i předcházejícím měsíci. Tento způsob je používán i v případech, když nebylo možné z různých důvodů vyšetřit cenu položky v obou měsících (chybějící ceny nebo naopak nově se vyskytující ceny). ČSÚ používá tuto metodu každý měsíc při očišťování změny variet šetřených pracovníky terénního zjišťování a při ošetření cen zjištěných pouze v jednom měsíci.

Při záměnách reprezentantů lze jako můstek použít vývoj podobného reprezentanta nebo skupiny reprezentantů. Tuto metodu používá ČSÚ při záměně reprezentantů ve spotřebním koši (zejména při revizi cenových indexů, kdy jsou do spotřebního koše imputovány nové položky).

C) Kvalitativní očišťování v praxi statistiky spotřebitelských cen ČSÚ

Při kvalitativním očišťování cenových indexů představuje největší problém rozhodnutí, do jaké míry je nově zařazovaný výrobek srovnatelný s původním, tj. kdy použít přímé srovnání cen, kdy a jakou metodou ceny kvalitativně očistit. ČSÚ používá výše uvedené metody, a to v následujících případech:

a) Záměna variety pracovníkem terénního zjišťování při sběru dat

Hlavním arbitrem pro posouzení srovnatelnosti při změně variety je pracovník terénního zjišťování, který nejvíce zná oba druhy výrobku a může získat informace od personálu prodejny. V případě, že považuje výrobek za srovnatelný, označí jeho cenu kódem „V“ (podobný výrobek). Pokud se domnívá, že rozdíl v kvalitě je významný, označí jeho cenu kódem „3“ (jiná varieta). V obou případech musí do poznámky uvést hlavní parametry nového výrobku. Tyto informace jsou zasílány do KS v Hradci Králové, kde verifikátoři cen na základě údajů v poznámce v běžném a minulém měsíci (event. i telefonických dotazů) prověří návrh pracovníka terénního zjišťování. Poslední supervizi záměn a techniku očišťování metodou „BRIDGE OVERLAP“ provádějí pracovníci oddělení statistiky spotřebitelských cen.

Příklad: U reprezentanta A byly zjištěny v měsíci t-1 a měsíci t následující soubory cen:

	měsíc t-1	měsíc t	Komentář
P1	100	100	
P2	100	110	
P3	90	150	Jiná varieta (3)
P4	110	120	
P5	120	110	Jiná varieta (3)
P6	100	120	Podobný výrobek (v)
P7	80	cena nevyšetřena	uzavření prodejny (3)
P8	100	100	
P9	80	130	Jiná varieta (3)
P10	cena nevyšetřena	120	Nová prodejna (3)
P11	120	140	Jiná varieta (3)
Průměrná cena	100	120	

Kvalitativně neočištěný index $t/t-1 = 120/100 = 1,2$

Při kvalitativním očištění metodou BRIDGE OVERLAP byly použity pro změření meziměsíčního vývoje reprezentanta A pouze ty ceny, které byly v obou sledovaných měsících srovnatelné:

	měsíc t-1	měsíc t	Komentář
P1	100	100	
P2	100	110	
P4	110	120	
P6	100	120	Podobný výrobek (v)
P8	100	100	
Průměrná cena	102	110	

Index $t/t-1 = 110/102 = 1,08$

Tento kvalitativně očištěný cenový index je imputován reprezentantu A prostřednictvím změny ceny základního období:

	Cena ZO_{t-1}	IBAZ _{t-1}	IP _t před očištěním	IP _t po očištění	IBAZ _t	Cena _t	Cena ZO_t
REPR A	80,00	125,0	120,0	108,0	135,0	120,00	88,89

Cena ZO_{t-1} – cena základního období reprezentanta A v měsíci t-1 80,0

IBAZ_{t-1} - bazický index reprezentanta A v měsíci t-1 125,0

IP_t před očištěním – meziměsíční index před očištěním 120,0

IP_t po očištění – meziměsíční index po očištění 108,0

IBAZ_t – bazický index reprezentanta A v měsíci t $125,0 * 108,0/100 = 135,0$

Cena_t – průměrná cena reprezentanta A v měsíci t 120,0

Cena ZO_t – cena základního období reprezentanta A v měsíci t $120,0/1,35 = 88,89$

nebo

Cena ZO_t – cena základního období reprezentanta A v měsíci t $80,0 * 1,2/1,08 = 88,89$

b) záměna reprezentanta ve spotřebním koši

K záměnám reprezentantů ve spotřebním koši dochází při revizi indexu spotřebitelských cen nebo průběžně podle potřeby v období mezi revizemi. Důvodem záměny je neustálá obměna sortimentu na trhu a změna spotřebních zvyklostí obyvatelstva. U nově zařazovaných výrobků do spotřebního koše bývá obtížné (prakticky nemožné) zjistit zpětně cenu v základním období, protože mnohdy výrobek ještě neexistoval. V takových případech nový cenový reprezentant navazuje na dosavadní vývoj původního reprezentanta s využitím metody OVERLAP nebo BRIDGE OVERLAP.

Příklad: REPREZENTANT A bude zaměněn za REPREZENTANTA B.

- metodou OVERLAP

	Cena ZO _{t-1}	Cena _{t-1}	IBAZ _{t-1}	Cena _t	IP _{t/t-1}	IBAZ _t	Cena ZO _t
REPR A	100	150	1,5				
REPR B		300		330	1,1	1,65	200

- metodou BRIDGE OVERLAP

	Cena ZO _{t-1}	Cena _{t-1}	IBAZ _{t-1}	Cena _t	IP _{t/t-1}	IBAZ _t	Cena ZO _t
Skupina REPR A			1,5		1,1	1,65	
REPR B				330	1,1	1,65	200

c) kvantitativní očišťování

Kvantitativní očišťování se týká položek, jejichž cena v období t byla zjištěna za jinou měrnou jednotku než v období t-1. Kvalitativní očištění se provede lineárním přepočtem na stejnou měrnou jednotku. Pokud (po přepočtu na stejnou měrnou jednotku) dojde ke změně ceny z titulu rozdílné měrné jednotky závisí další postup na tom zda:

- původní balení přestalo na trhu existovat (např. snížení váhy čokoládové tyčinky z 50 g na 40 g),
- původní balení není pouze v měsíci t v prodejně na skladě (např. prací prostředek o váze 1 kg je přechodně nahrazen 3 kg balením).

V prvním případě je změna ceny zahrnuta do indexu jako zdražení event. sleva. Ve druhém případě jsou výrobky považovány za nesrovnatelné a postup kvalitativního očišťování je stejný jako při záměně variety. To znamená, že pracovník terénního zjišťování uvede k zjištěné ceně kód „3“ (změna variety nebo gramáže) a tento cenový rozdíl se do indexu nezapočítává.

1.11 Metoda odhadu ceny sezónního zboží

Ceny sezónního zboží se zjišťují po dobu sezóny, ve které se vyskytují. Do šetření se zahrnují i ceny po slevě z velkých výprodejových akcí. V období mimo sezónu se provádí od roku 2010 odhad ceny zboží následovně:

- v prvním měsíci mimosezónního období je odhadovaná cena rovna typické ceně zaznamenané v předchozím sezónním období,
- počínaje druhým měsícem je odhadovaná cena rovna ceně odhadované v předchozím měsíci, upravené o průměrnou změnu zjištěných cen všech dostupných produktů, které náleží ke stejné části ECOICOP – metoda „celosezónního odhadu“.

II. Index spotřebitelských cen podle výrokových skupin

1. Potraviny a nealkoholické nápoje

Od ledna 2021 je oddíl Potraviny a nealkoholické nápoje dostatečně pokryt SD. To umožnilo, aby SD v této oblasti zcela nahradila terénní sběr cen. Do výpočtu vstupují všechny významné položky a výstupem jsou pouze cenové indexy na úrovni ECOICOP5.

Výjimkou je několik vybraných reprezentantů (příloha č. 3), u kterých jsou nadále, mimo standardní výpočet, počítány průměrné ceny a jejich čistý cenový vývoj pomocí indexů. Zdrojem dat jsou také SD.

Měsíční jednorázové šetření průměrných spotřebitelských cen potravin

Je samostatné šetření, které zahrnuje 14 výrobků, jejichž ceny jsou stále šetřeny pracovníky terénního zjišťování (příloha č. 2). Tyto se zjišťují jednorázově v pevně stanovených termínech (zpravidla v úterý v 2. týdnu v měsíci). U těchto položek jsou každým pracovníkem terénního zjišťování šetřeny 2 ceny. Ceny získané z tohoto šetření jsou jen orientační a nevstupují do výpočtu celkového měsíčního indexu spotřebitelských cen.

Původně toto šetření zahrnovalo 27 výrobků, u kterých byly počítány krajské průměrné ceny. Každý z pracovníků terénního šetření šetřil 3 ceny. Vzhledem k implementaci SD do výpočtu indexu spotřebitelských cen byl od ledna 2019 zúžen počet šetřených reprezentantů na 14. Zároveň došlo ke snížení počtu šetřených cen každým pracovníkem na 2 ceny za reprezentanta. Za užší výběr reprezentantů jsou zveřejňovány pouze celorepublikové průměrné ceny.

U sezónních produktů, např. ovoce a zelenina jsou za v podstatě ekvivalentní považovány podobné produkty (různé odrůdy jablek, nové a staré brambory apod.). Konzumní brambory jsou ve spotřebním koši zastoupeny jednou položkou. Rané a pozdní brambory nejsou posuzovány jako kvalitativně rozličné položky. Zjišťují se ceny platné v příslušném měsíci. V dubnu a květnu se zjišťují přednostně ceny pozdních brambor. Pokud se v těchto měsících pozdní brambory v prodejně již nevyskytují, zjišťují se ceny raných brambor. V červnu se zjišťují ceny pouze raných brambor. Přejít ze šetření cen pozdních brambor na rané se neposuzuje jako změna variety.

2. Alkoholické nápoje, tabák

Od ledna 2021 je oddíl Alkoholické nápoje, tabák dostatečně pokryt SD. To umožnilo, aby SD v této oblasti zcela nahradila terénní sběr cen. Do výpočtu vstupují všechny významné položky a výstupem jsou pouze cenové indexy na úrovni ECOICOP5.

Výjimkou je několik vybraných reprezentantů (příloha č. 3), u kterých jsou nadále, mimo standardní výpočet, počítány průměrné ceny a jejich čistý cenový vývoj pomocí indexů. Zdrojem dat jsou také SD.

3. Odívání a obuv

Rychlé změny položek vedou k nezbytnému kvalitativnímu očišťování. Varieta je určena výrobcem, značkou, gramáží (balení), případně i složením materiálu. Nevýznamné změny v rámci stejného výrobce (značky) nejsou posuzovány jako změny kvality, tj. jiné variety. Jedná se např. o změnu střihu, vzoru, tvaru, módní obměnu. Někdy je obtížné určit, zda jde o významné či nevýznamné změny kvality. V takovém případě pracovníci terénního zjišťování v poznámce přesně popíší tuto změnu. Pracovníci KS v Hradci Králové a oddělení statistiky spotřebitelských cen posoudí, zda se jedná o novou varietu či nikoliv.

4. Bydlení, voda, energie, paliva

Bydlení představuje ve spotřebním koši největší podíl (25,8 %). Z toho nájemné vč. imputovaného (hypotetického) nájemného vlastníků 13,7 %, elektrická a tepelná energie, plyn a ostatní paliva 8,8 %. Položky s regulovanými cenami (vodné, stočné, elektřina, plyn, teplo pro otop a přípravu teplé vody) představují 9,0 %.

Nájemné z bytu

Zahrnuje nájemné placené nájemníky v nájemních bytech a měsíční úhrady v družstevních bytech a bytech v osobním vlastnictví ve Společenství vlastníků jednotek.

Nájemné v nájemních bytech představuje měsíční nájemné za 1m² bez plateb za vodné a stočné, bez plateb za dodávku tepla a teplé vody, bez úhrady za odvoz odpadků a bez úhrady služeb spojených s užíváním bytu. Zjišťují jej pracovníci terénního zjišťování u majitelů nebo správců bytů cca ve 150 obcích, které jsou rozděleny do 6 velikostních skupin:

- do 4 999 obyvatel
- od 5 000 do 9 999 obyvatel
- od 10 000 do 49 999 obyvatel
- od 50 000 do 99 999 obyvatel
- nad 100 000 obyvatel
- hl. m. Praha

Za celkem 5 reprezentantů je zjišťováno celkem cca 3 300 cen. Za každého reprezentanta nájemného je zjišťováno v průměru 500–700 cen. Zjišťují se ceny nájemného, kterému skončila regulace buď v roce 2010, nebo 2012 a ceny smluvního nájemného, které nepodléhaly regulaci. Výpočet indexů – průměrná cena za velikostní skupinu obce vypočtená jako prostý aritmetický průměr je vážena podílem počtu nájemních bytů v daných velikostních skupinách obcí na celkovém počtu nájemních bytů v roce 2021.

Úhrada placená v bytech bytových družstev nebo bytech v osobním vlastnictví ve Společenství vlastníků jednotek představuje měsíční úhradu za užívání tohoto družstevního bytu bez plateb za vodné a stočné, bez plateb za dodávku tepla a teplé vody, bez úhrady za odvoz odpadků a bez úhrady služeb spojených s užíváním bytu. Zjišťují ji pracovníci terénního zjišťování u bytových družstev nebo správců bytů ve stejných kategoriích obcí jako u čistého nájemného. Celkem (3 reprezentanti) se zjišťuje cca 2 000 cen.

Výpočet indexů - průměrné ceny za velikostní skupiny obcí vypočtené jako prostý aritmetický průměr jsou váženy podíly počtu družstevních bytů v daných velikostních skupinách obcí na celkovém počtu družstevních bytů v roce 2021.

Imputované nájemné vlastníků (náklady vlastnického bydlení)

Výpočet indexu vychází z konceptu mezinárodní statistiky *Owner Occupied Housing Price Index* (Index nákladů nemovitostí obývaných vlastníky) založené na akvizičním přístupu při měření výdajů vlastníků svých obydlí. Cenová statistika proto sleduje aktuální náklady vlastnického bydlení, na které je pohlíženo analogicky jako na zboží dlouhodobé spotřeby.

V souladu s tím jsou do indexu „*Imputované nájemné vlastníků – nájemníků (náklady vlastnického bydlení)*“ zahrnuty následující cenové indexy (v závorce relativní váha):

zvětšování bytového fondu vlastníků:

- tržní ceny nových bytů a rodinných domů, prodaných jako finální produkt, tj. na klíč; pouze pro vlastní bydlení; bez zahrnutí cen pozemků (15,7 %)
- individuální výstavba (všechny formy samo-stavitelství) nových rodinných domů (29,9 %)
- renovace a přestavby rodinných domů (20,1 %)
- renovace bytových domů (nepřímo měřená přes úhrady fondů oprav ve společenstvích vlastníků; 11,8 %)

udržování bytového fondu vlastníků:

- rekonstrukce a údržba bytů a rodinných domů (20,0 %)

související služby a daně placené domácnostmi:

- platba za realitní zprostředkování (2,5 %); daně (např. daň z nabytí nemovitosti – zrušena)

Při výpočtu cenového indexu imputovaného nájemného za Prahu je použita stejná definice položek, jejichž váha se liší z důvodu odlišné struktury bytového fondu:

- tržní ceny nových bytů a rodinných domů, prodaných jako finální produkt (40,6 %)
- samo-stavitelství nových rodinných domů (6,2 %)
- renovace a přestavby rodinných domů (5,1 %)
- renovace bytových domů (nepřímo měřená přes úhrady fondů oprav) (20,2 %)
- rekonstrukce a údržba bytů a rodinných domů (19,8 %)
- platba za realitní zprostředkování (8,1 %)

Zdrojem pro výpočet těchto cenových indexů jsou detailní indexy cen stavebních prací (včetně použitých materiálů a marží stavebních firem), indexy cen materiálových vstupů pro stavebnictví (specificky pro bytové budovy), cenové indexy nových bytů a rodinných domů (šetření cen u developerů) a šetření plateb za realitní zprostředkování. Hlavním zdrojem vah jsou data ze statistiky národních účtů z roku 2022, která jsou modifikována odhadem výdajů roku 2023.

Pozn. k výpočtu

Na rozdíl od čtvrtletního OOHPI jsou v době výpočtu měsíčního imputovaného nájemného k dispozici pouze předběžná data. Aby bylo minimalizováno zkreslení dlouhodobé časové řady, je **primárně počítán meziroční cenový index** a z něj odvozována bazická řada cenových indexů (čtvrtletní a měsíční indexy). Z ní je **sekundárně odvozen aktuální meziměsíční index**, který v sobě proto implicitně obsahuje i **korekci předchozího výsledku**, případně **dopad změn relativních vah** při jejich aktualizaci.

Pozn. Ceny nemovitostí v ISC

Nové byty a rodinné domy v imputovaném nájemném neobsahují:

- nákupy cizinců (jde o „národní koncept“ indexu spotřebitelských cen - ISC)
- nákupy jiných institucionálních sektorů, než domácností (z důvodu omezení ISC na spotřebu domácností)
- nákupy domácností pro jiný účel, než vlastní bydlení (neboť jde o investici, která neprodukuje vlastnické bydlení; je-li pronajímána jiné domácnosti, tyto platby se projeví ve skupině *E04.11 Nájemné placené nájemníky za hlavní bydliště*)
- ceny souvisejících pozemků (jde o nevyroběná a nespotřebovávaná aktiva)
- nákupy bytových nemovitostí od jiných domácností (starší byty a rodinné domy) – tyto nemovitosti tvoří velkou většinu transakcí na trhu s bytovými nemovitostmi; do indexu nejsou zahrnovány, protože se jedná o transakce uvnitř sektoru domácností, který je z definice ISC chápán konsolidovaně jako celek;

Pozn. Cenový index starších a rodinných domů je pokryt statistikou Index cen bytových nemovitostí (*House Price Index*).

Viz též *Index cen bytových nemovitostí* na odkazu

<https://www.czso.cz/csu/czso/ceny-nemovitosti>

kde jsou blíže vysvětleny a publikovány:

1. *Index cen (nákladů) nemovitostí obývaných vlastníky (Owner Occupied Housing Price Index)*
2. *Index cen bytových nemovitostí (House Price Index)*

Tržní nájemné

Subindex „*Tržní nájemné zprostředkované realitní kanceláři*“ - se sleduje prostřednictvím výkazů u vybraných realitních kanceláří. Do výpočtu vstupuje cca 750 cen. Rovněž se využívá dalších cca 27 000 cenových údajů z šetření nabídkových cen na internetu, které pokrývá především individuální pronajímatele bytů.

Úhrady služeb spojených s užíváním bytu

Úhrady služeb spojených s užíváním bytu zjišťují terénní pracovníci ve stejných zpravodajských jednotkách jako čisté nájemné a úhrady za užívání družstevního bytu. Rovněž průměrné ceny za ČR jsou vypočítávány shodně jako u čistého nájemného a úhrady za užívání družstevního bytu.

Elektřina

Subindex „*Elektřina*“ se počítá na základě zcela vyčerpávající nabídky všech plateb za elektřinu – tedy všech produktů silové elektřiny – ceny za 1 MWh všech distribučních sazeb, stálé měsíční platby a plateb za ostatní služby (cena systémových služeb, cena na podporu výkupu elektřiny a cena za činnost zúčtování OTE) společností dodávajících elektřinu domácnostem E. ON Energie, a.s., Pražská energetika, a.s., ČEZ, a.s. a Centropol Energy, a.s. (od r. 2013). Váhami jsou tržby za rok 2023 u všech sazeb a cenové podíly na trhu s elektřinou pro všechny elektrárenské společnosti. Do výpočtu vstupuje cca 530 cen.

Plyn

Subindex „*Plyn*“ se počítá na základě zcela vyčerpávající nabídky všech plateb za všechna spotřební pásma pro domácnosti společností Innogy Energie, s.r.o. (bývalá RWE Energie, s.r.o.), Pražská plynárenská, a. s., E. ON Energie, a.s. a od roku 2013 i ČEZ, a.s.. V těchto pásmech jsou to ceny za odebraný plyn včetně distribučních poplatků a stálého měsíčního platu složeného ze stálého měsíčního platu za přistavenou kapacitu a stálého platu za dodávku plynu. Váhami jsou tržby za rok 2023 u všech sazeb a cenové podíly na trhu s plynem pro všechny plynárenské společnosti. Do výpočtu vstupuje cca 80 cen.

Vodné a stočné

Vodné a stočné se zjišťuje od 22 vykazujících jednotek. Průměrná cena se počítá váženým aritmetickým průměrem vykázaných cen, kde váhami jsou tržby jednotlivých vodohospodářských společností za rok 2022. Průměrná cena (+DPH) za jednotlivé společnosti je částečně přebírána z oddělení statistiky cen průmyslu a zahraničního obchodu.

Rozložení vah ve skupině **Bydlení, voda, energie, paliva**

ECOICOP	Název	Stálé váhy roku 2022 v ‰
E00	ÚHRN	1000,000000
E04	BYDLENÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	258,393791
E04.1	Nájemné z bytu	33,184542
E04.2	Imputované nájemné za bydlení (náklady vlastnického bydlení)	103,372152
	<i>z toho:</i>	
	<i>tržní ceny nových bytů a rodinných domů, prodaných jako finální produkt, tj. na klíč, bez zahrnutí cen pozemků</i>	16,229428
	<i>samo-stavitelství rodinných domů</i>	30,908273
	<i>renovace a přestavby rodinných domů</i>	20,777803
	<i>renovace bytových domů nepřímo měřené přes úhrady fondů oprav ve společenstvích vlastníků</i>	12,197914
	<i>rekonstrukce a údržba bytů a rodinných domů</i>	20,674430
	<i>platba za realitní zprostředkování</i>	2,584304
E04.3	Běžná údržba a drobné opravy bytu	13,604629
E04.31	Výrobky pro běžnou údržbu a drobné opravy bytu	7,695222
E04.32	Služby pro běžnou údržbu a drobné opravy bytu	5,909407
E04.4	Ostatní služby související s bydlením	20,451848
E04.41	Dodávka vody (vodné)	6,947256
E04.42	Sběr pevných odpadů	3,581703
E04.43	Odvádění odpadních vod kanalizací (stočné)	4,714085
E04.44	Ostatní služby související s bydlením jinde neuvedené	5,208804
E04.5	Elektrická a tepelná energie, plyn a ostatní paliva	87,780620
E04.51	Elektrická energie	44,265709
E04.52	Plynná paliva	19,560803
E04.53	Kapalná paliva	0,038138
E04.54	Tuhá paliva	9,235129
E04.55	Tepelná energie	14,680841

5. Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy

Spotřebitelské ceny všech položek tohoto oddílu zjišťují pracovníci terénního zjišťování 1x měsíčně ve specializovaných prodejnách i obchodních řetězcích.

6. Zdraví

V České republice je většina jak ambulantních, tak hospitalizačních služeb ve zdravotnictví hrazena z povinného zdravotního pojištění. Léky a zdravotnické výrobky předepsané lékařem mohou být hrazeny ze zdravotního pojištění plně, částečně nebo vůbec. To znamená, že se pacient u vybraných léků a zdravotnických výrobků (předepsaných lékařem) může z části nebo plně podílet na jejich úhradě. U volně prodávaných farmaceutických

a zdravotnických výrobků platí pacienti plnou cenu. Do výpočtu ISC jsou zahrnovány pouze ceny nebo doplatky placené přímo pacienty, platby zdravotnických pojišťoven nejsou zahrnuty.

Léčiva

Léčiva jsou členěna na léky předepsané lékařem a léky volně prodejné. První skupina obsahuje léky, které musí být předepsány lékařem a současně jsou plně nebo částečně hrazeny pacienty. Druhá skupina zahrnuje léky volně prodejné za plnou cenu. Váhy těchto skupin vycházejí z údajů statistiky rodinných účtů korigovaných údaji národních účtů. V ČR je registrováno cca 50 000 různých léčiv, což znesnadňuje ve vztahu k jejich relativně nízké váze ve spotřebním koši výběr konkrétních cenových reprezentantů. Proto byl od roku 2011 zaveden ve spotřebním koši subindex obou skupin léků.

Subindex „Léky předepsané lékařem“ Subindex „Léky bez receptu a další léčiva“

Od ledna 2022 je původní terénní šetření cen nebo doplatků léků předepsaných lékařem a cen léků volně prodejných zcela nahrazeno SD. Kromě toho se každý měsíc provádí výpočet indexu cen a doplatků léků na souboru 2 500 nejvíce distribuovaných léků z hlediska počtu balení a souboru 2 500 léků z hlediska jejich hodnoty, které ČSÚ poskytuje SÚKL. I když tyto vypočtené indexy mají jen orientační charakter, lze k nim přihlížet při stanovení vývoje cen léků.

Od ledna 2008 byl do skupiny léky předepsané lékařem zařazen nově zavedený regulační poplatek 30 Kč za každý lék předepsaný na jednom receptu. Od ledna 2012 došlo ke změně na regulační poplatek 30 Kč za jeden recept. Od ledna 2015 byl tento poplatek zrušen.

Ambulantní lékařská péče

Ambulantní lékařská péče zahrnuje všechny druhy ambulantní zdravotní péče poskytované jak všeobecnými praktickými lékaři, tak specialisty. V ČR je zdravotní péče poskytovaná státními, krajskými i privátními zařízeními hrazena hlavně zdravotními pojišťovnami.

Od ledna 2008 byly do této skupiny zařazeny nově zavedené regulační poplatky za návštěvu lékaře (30 Kč) a za návštěvu lékařské pohotovostní služby (90 Kč). Od ledna 2015 byl regulační poplatek za návštěvu lékaře zrušen.

Ambulantní stomatologická péče

Ambulantní stomatologická péče - základní služby stomatologů jsou hrazeny zdravotními pojišťovnami. Ve stomatologii však existuje řada nadstandardních úkonů, na které musí pacient připlácet. Největší výdaje představují ceny stomatologických výrobků, které jsou nabízeny v různých materiálech v rozdílných cenových polohách, které musí hradit pacient. Celá skupina zahrnuje tři druhy dentálních ošetření. Od ledna 2008 byl do této skupiny zařazen nově zavedený regulační poplatek 30 Kč za návštěvu zubního lékaře. Od ledna 2015 byl tento poplatek zrušen.

Ústavní zdravotní péče

Ústavní zdravotní péče je hrazena z drtivé většiny z prostředků zdravotního pojištění. Nadstandardní péče, kterou nemocnice nabízejí, spočívá v ubytování (jednolůžkový pokoj)

a vybavení pokoje (např. televize, telefon). Tyto platby nejsou zahrnuty v oddíle zdraví, ale v ubytování ev. v telekomunikačních službách. Proto jediným reprezentantem v této skupině (váha 2,4 promile) je lázeňská péče plně hrazená pacientem. Pracovníci terénního zjišťování mají určena lázeňská střediska, ve kterých ceny zjišťují. Průměrná cena za ČR se vypočte jako vážený průměr krajských cen (vypočtených prostým aritmetickým průměrem cen zjištěných v kraji), kde jsou jako váhy počty pacientů (samoplátců) v každém kraji.

Od ledna 2008 byl do této skupiny zařazen nově zavedený regulační poplatek 60 Kč/den za pobyt v nemocnici. Od 1. prosince 2011 se zvýšil tento poplatek na 100 Kč/den. Od ledna 2014 byl poplatek za pobyt v nemocnici zrušen.

7. Doprava

Nové automobily

Od ledna 2024 je cenový vývoj sledován pomocí subindexu „Nové automobily“. Dosavadní terénní zjišťování, které probíhalo 1x měsíčně ve specializovaných prodejnách ve všech krajských městech, nahradil centrální sběr cen z oficiálních ceníků. Pro výběr a stanovení vah jednotlivých značek nových aut byla použita data z centrálního registru vozidel v ČR. V prvním kroku jsou vybírány „nejoblíbenější značky“ nových automobilů u českých domácností, měřeno výdaji na nákup (cca 20 značek, např. Hyundai), poté nejčastější modely dané značky (cca 50 modelů, např. Hyundai i30). Pro každý model jsou sledovány ceny dostupných verzí a motorizací v kombinaci s úrovní výbavy (přes 200 cen měsíčně, např. Hyundai i30 Kombi 1.0 T-GDI Comfort Family).

Ojeté automobily

Od července 2022 je cenový vývoj sledován pomocí subindexu „Ojeté automobily“. Výběr ojetých automobilů v rámci subindexu vychází z dat a statistik centrálního registru vozidel. V prvním kroku jsou vybírány „nejoblíbenější značky“ (měřeno výdaji na nákup) ojetých automobilů u českých domácností (např. Škoda), poté nejčastější modely dané značky (např. Škoda Superb) a jejich obvyklé stáří (nyní ve výběru 3, 5, 7, 9 a 10 let). Pro každý model v kombinaci se stářím jsou vybírány konkrétní motorizace aut (např. Škoda Superb, stáří 3 roky, 2.0 TDI DSG Style), které vstupovaly před danými lety na trh jako nové. Ceny těchto motorizací (celkem cca 125 cen měsíčně) jsou získávány od společnosti Autovista, která sleduje, za spolupráce s prodejci, autobazary a znalci v jednotlivých regionech, cenové relace na trhu s ojetými osobními automobily v České republice. Uvedené ceny jsou výsledkem průzkumu trhu a statistického vyhodnocování hlášení o realizovaném prodeji automobilů na celém území ČR a představují prognózu hodnoty automobilu v příslušném měsíci. Ceny jsou středními hodnotami po vyrovnání regionálních vlivů a platí pro automobily, které splňují podle stupnice stavu třídu 2 nebo 1 (stav dobrý a velmi dobrý), mají pouze sériovou výbavu dodávanou výrobcem a počet ujetých km odpovídá hodnotě v příslušné kilometrové kategorii.

Pohonné hmoty

Pohonné hmoty – ceny pohonných hmot jsou získávány prostřednictvím týdenních výkazů od 12 hlavních distributorů pohonných hmot v ČR. Každý z nich vykazuje průměrné ceny jednotlivých pohonných hmot platné v pondělí každého týdne (ze všech svých čerpadel v ČR). Seznam šetřených pohonných hmot je uveden v příloze č. 4 – Položky týdenního šetření spotřebitelských cen pohonných hmot.

Průměrná cena za ČR za příslušný týden každé pohonné hmoty se vypočte jako vážený aritmetický průměr z cen vykázaných distribučními společnostmi, kde jsou jako váhy použita prodaná množství příslušné pohonné hmoty příslušnou společností. Průměrná měsíční cena jednotlivých pohonných hmot se vypočte jako prostý aritmetický průměr z týdenních cen.

Kolejová osobní doprava

Subindex „*Kolejová osobní doprava*“ - ceny jízdného se zjišťují centrálně z ceníků Českých drah. Jsou jednotné pro celé území ČR a jsou regulovány státem. Základním jízdným je tzv. obvyčejné jízdné, ze kterého jsou odvozeny procentní sazbou další snížené tarify jízdného (zvláštní jízdné pro děti, studenty, seniory, zdravotně postižené; zákaznické jízdné, zpáteční jízdné, skupinové jízdné, předplatní jízdenky, kilometrická banka, aj.). Vzhledem k velkému rozsahu druhů jízdného a tarifních cen je vývoj cen v železniční dopravě měřen prostřednictvím subindexu, který umožňuje sledování cenového vývoje v podrobné struktuře. Váhy jednotlivých položek obsažených v subindexu byly stanoveny na základě podkladů získaných z Českých drah. Celkem vstupuje do výpočtu více než 3 000 tarifních cen. Postupem času bylo zařazeno do subindexu „*Kolejová osobní doprava*“ i sledování cen ve vlacích společnosti REGIOJET a ARRIVA.

Autobusová osobní doprava

Silniční osobní doprava městská – městská hromadná doprava provozovaná pouze autobusy a trolejbusy. Ceny jsou zjišťovány pracovníky terénního zjišťování ve vybraných městech. Zjišťují se ceny jednotlivých jízdenek, předplatních jízdenek vč. zlevněných pro důchodce, žáky, studenty.

Silniční osobní doprava meziměstská (autobusová) – dálková autobusová doprava v ČR je provozována řadou soukromých společností. Šetří se ceny jízdného na různé vzdálenosti, ceny předplatních jízdenek, vč. zlevněných pro důchodce, děti, žáky a studenty.

Letecká osobní doprava

Subindex „*Letecká osobní doprava*“ – od roku 2012 se cenový index letecké dopavy skládá jednak z indexu mezinárodní letecké osobní dopavy přebíraného z oddělení statistiky cen průmyslu a zahraničního obchodu, jednak z indexu počítaného z cen zjišťovaných na internetu. První index zahrnuje ceny letenek z Prahy do cca 30 různých zemí světa poskytované leteckými společnostmi na výkaze Ceny ZO 3 – 12. Jeho váha v indexu letecké dopavy je 33,3 %. Druhý index se počítá z cen několika leteckých společností do tří různých destinací nabízených na internetu tři, dva, jeden měsíc a týden před odletem. Na indexu letecké dopavy se podílí 66,7 %.

Kombinovaná osobní doprava

Kombinovaná osobní doprava zahrnuje vývoj cen městské hromadné dopavy (silniční a kolejové) provozované autobusy, trolejbusy, tramvajemi event. metrem, vlaky (integrované dopravní systémy). Ceny jsou zjišťovány pracovníky terénního zjišťování ve vybraných městech. Zjišťují se ceny jednotlivých jízdenek, předplatních jízdenek vč. zlevněných pro důchodce, žáky, studenty.

Autotaxi osobní

Autotaxi osobní zahrnuje dopravu osob taxi-sloužbou. Ceny jsou zjišťovány pracovníky terénního zjišťování ve vybraných městech. Zjišťují se ceny přesně specifikované jízdy (typ auta, vzdálenost, terén). Do ceny se započítává i jednorázový poplatek za nástup do vozidla.

Autotaxi nákladní

Autotaxi nákladní zahrnuje přepravu zboží taxi-sloužbou. Ceny jsou zjišťovány pracovníky terénního zjišťování ve vybraných městech. Zjišťují se ceny přesně specifikované jízdy (typ auta, vzdálenost, terén, čekací doba). Do ceny se započítává i jednorázová sazba při použití vozidla.

8. Pošty a telekomunikace

Poštovní služby

Poštovní služby poskytované Českou poštou mají celostátní působnost. Jako centrální ceny jsou sledovány z Cenových věstníků Ministerstva financí ČR a z internetových stránek České pošty pracovníky z oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ Praha. Od roku 2019 jsou ceny listovních a ostatních poštovních služeb sledovány ve formě 2 subindexů. Rozdělení vah mezi jednotlivé součásti subindexů bylo stanoveno na základě statistiky rodinných účtů z roku 2022, národních účtů z roku 2022, tržeb za jednotlivé položky a dat Českého telekomunikačního úřadu a České pošty. Od ledna 2022 jsou do indexu cen ostatních poštovních služeb zahrnuty služby doručení zásilek internetových obchodů.

Telefonní a faxová zařízení

Telefonní a telefaxová zařízení – ceny mobilního telefonního přístroje zjišťují pracovníci terénního zjišťování místním šetřením ve vybraných prodejnách a na internetu.

Telefonní a faxové služby

Telefonické a telefaxové služby – zpracování telekomunikačních služeb do indexu spotřebitelských cen se potýká s problémy, které přináší dynamický rozvoj technologií a sílcí konkurence pevných a mobilních operátorů na českém trhu. U jednotlivých operátorů dochází k častým změnám nabídky tarifů i cenových programů a s tím souvisejícího zavádění nových služeb nebo slev. Proto je obtížné získávání většiny důležitých informací potřebných k výpočtu cenového indexu veřejných telekomunikačních služeb. Od roku 2018, v návaznosti na zavedení klasifikace ECOICOP, jsou samostatně ve formě 3 subindexů sledovány ceny telefonních služeb pevného připojení, ceny mobilních telefonních služeb a ceny služeb internetového připojení. Subindexy obsahují ceny vybraných služeb telefonních operátorů spojené s provozem pevných sítí, mobilních sítí a internetu (včetně kabelového připojení). Rozdělení vah mezi jednotlivé subindexy bylo stanoveno na základě statistiky rodinných účtů z roku 2022, národních účtů z roku 2022, tržeb za jednotlivé položky a dat Českého telekomunikačního úřadu. Do výpočtu vstupuje cca 40 cen.

9. Rekreace a kultura

Knihy

Knihy jsou rozděleny do 6 hlavních skupin – dětská literatura, krásná literatura domácích autorů, krásná literatura světových autorů, kapesní slovník, encyklopedie, učebnice. U dětské knihy a krásné literatury vzhledem k jejich rozmanitosti šetří každý pracovník terénního zjišťování v jedné zpravodajské jednotce průměrnou cenu tří nejprodávanějších titulů v příslušném měsíci. Ceny reprezentantů dětské literatury a krásné literatury jsou zjišťovány i na internetu.

Cena *vstupenky na lyžařský vleč* se počítá jako prostý aritmetický průměr zjištěných cen.

Dovolená s komplexními službami

Dovolené s komplexními službami jsou od května 2020 sledovány v rámci subindexů „*Organizovaná dovolená a zájezdy v tuzemsku*“ a „*Organizovaná dovolená a zájezdy v zahraničí*“. Rozdělení vah mezi tyto subindexy bylo stanoveno na základě statistiky rodinných účtů a národních účtů z roku 2022.

Výběr reprezentantů a stanovení jejich vah v jednotlivých subindexech vycházel z podrobného členění výdajů domácností statistiky rodinných účtů, statistiky cestovního ruchu a služeb a dalších dostupných zdrojů. Celkem byl proveden výběr 1 cenového reprezentanta pro tuzemské rekreace (stálá váha 3,5 promile) a 11 reprezentantů pro měření cenového vývoje zahraničních rekreací (stálá váha 15,2 promile). Každý cenový reprezentant je charakterizován zemí, délkou pobytu, druhem dopravy, stravováním, ubytováním, počtem osob. Váhy všech cenových reprezentantů jsou ve všech měsících stejné bez ohledu na rozdílnou poptávku např. v letních a zimních měsících.

Subindex „*Organizovaná dovolená a zájezdy v tuzemsku*“ je zjišťován centrálně pracovníky statistického úřadu z internetových stránek tří vybraných cestovních kanceláří. Počet cen zjišťovaný ve vybraných cestovních kancelářích odpovídá konkrétní nabídce příslušné cestovní kanceláře na trhu. Do výpočtu vstupuje cca 30 cen.

Subindex „Organizovaná dovolená a zájezdy v zahraničí“

Poznávací a turistické zájezdy jsou šetřeny měsíčně pracovníky terénního zjišťování ve vybraných cestovních kancelářích a agenturách. Celkem je každý měsíc vyšetřeno za každý zájezd 57 cen. Ceny se šetří celoročně. Zjišťuje se aktuální cena pro konkrétní zájezd/termín v daném měsíci. Pro pobyty, které se uskutečňují na přelomu dvou měsíců, platí, že se jejich cena započítává do toho měsíce, ve kterém pobyt začíná. V prosinci se do průměrné ceny nezapočítávají termíny, do kterých spadají vánoční svátky a Nový rok se Silvestrem z důvodu jiné kvality (štedrovečerní a silvestrovské příplatky, které nelze u některých pobytů eliminovat).

Pobyty u moře a pobyt na Slovensku jsou zjišťovány centrálně pracovníky statistického úřadu z internetových stránek osmi vybraných cestovních kanceláří. Počet cen zjišťovaný ve vybraných cestovních kancelářích je pro jednotlivé zájezdy různý a odpovídá konkrétní nabídce příslušné cestovní kanceláře na trhu. V letních měsících (od června do září) vstupuje do výpočtu cca 300 cen zahrnující zájezdy do 9 zemí, od října do května je to cca 120 cen zájezdů do 3 zemí.

U zájezdů, které probíhají celoročně, vstupují do výpočtu ceny v měsíci, kdy je dovolená čerpána, ne když je rezervována nebo placena. U sezónních zájezdů, které probíhají pouze od června do září, jsou také používány ceny platné v měsících, kdy je dovolená čerpána. V ostatních měsících (od října do května) je jejich cenový vývoj dopočten na základě vyšetřených cen celoročně realizovaných zahraničních zájezdů. K navázání vývoje zářijových cen z nabídky roku 2023 a červnových cen z nabídky roku 2024 se používají pouze ceny konkrétních letovisek a hotelů, které jsou obsaženy v obou katalozích. Ceny rekreačních zájezdů obsahují slevy za předčasný nákup a další mimořádně vyhlašované slevy.

10. Vzdělávání

Ve spotřebním koši jsou zahrnuty pouze placené vzdělávací služby poskytované soukromými školami na všech stupních výuky nebo platby spojené se vzděláváním na státních školách (poplatek za přijímací řízení na vysokou školu, školné při překročení standardní délky studia) a poplatky v mateřských školách. Dále spotřební koš obsahuje placené vzdělávání mimo školský systém jako jsou např. jazykové a odborné kurzy. Tento oddíl nezahrnuje učebnice, školní pomůcky, školní stravování a ubytování, dopravu do školy. To je obsaženo v jiných oddílech spotřebního koše.

Ceny *školného na vyšší odborné škole, na soukromé vysoké škole a poplatek za přijímací řízení na vysokou školu* patří mezi centrálně sledované ceny. Výpočet průměrné ceny za Českou republiku u reprezentanta „*Školné na vyšší odborné škole*“ a „*Školné na soukromé vysoké škole*“ je založen na prostém aritmetickém průměru školného ve vybraných vyšších odborných (vysokých) školách. U poplatku za přijímací řízení na vysokou školu se průměrná cena počítá jako vážený aritmetický průměr poplatků za přijímací řízení na jednotlivé vysoké školy. Váhami jsou počty přijatých přihlášek.

11. Stravování a ubytování

Ceny reprezentantů zařazených do stravovacích služeb zjišťují pracovníci terénního zjišťování kromě položky *hamburger BIG MAC – fast food*, která je zjišťována centrálně.

Cena *závodního stravování* obsahuje pouze částku, kterou platí strážník (příspěvek zaměstnavatele se neuvádí) v závodní jídelně.

U reprezentantů týkajících se *ubytovacích služeb* se šetří ceny, které platí tuzemský spotřebitel.

Od ledna 2020 se reprezentanti „*hotel*** - internetový obchod*“ a „*hotel **** - internetový obchod*“ šetří centrálně.

Při propočtu průměrné ceny u reprezentanta „*Oběd ve vysokoškolské menze*“ se vychází z průměrné ceny za kraje vypočtené prostým aritmetickým průměrem a je vážena počtem vysokoškolských studentů (tuzemců) v jednotlivých krajích. Podobně se postupuje i u výpočtu průměrné ceny za *ubytování na vysokoškolské koleji*, kde se vychází z průměrné ceny za kraje vypočtené prostým aritmetickým průměrem, která je vážena počtem ubytovaných studentů (tuzemců) na vysokoškolských kolejích v jednotlivých krajích.

12. Ostatní zboží a služby

V oddílu Ostatní zboží a služby se sledují ceny týkající se *osobní péče* (kadeřnické služby, elektrické přístroje – vysoušeč vlasů, holicí strojek a drogistické zboží), *osobních potřeb a doplňků* (klenoty, hodiny a hodinky, cestovní potřeby, dětské kočárky a autosedačky), *sociální péče, pojištění, finančních služeb a ostatních služeb jinde neuvedených* (administrativní poplatky, právní služby,...).

Sociální péče

Skupina *sociální péče* je rozdělena na tři podskupiny. Podskupinu *dětské jesle* tvoří reprezentant „*Úhrada za dětské jesle*“, kde je zjišťována úhrada v dětských skupinách (jeslích), jejichž zřizovatelem/poskytovatelem není organizační složka státu nebo státní příspěvková organizace a mají kapacitu 12 dětí. Úhrada je měsíční za celotýdenní docházku (minimálně 6 hodin denně), a to za dítě od druhých do max. třetích narozenin. Podskupinu *domovy důchodců a domovy pro osoby s postižením* zastupuje cenový reprezentant „*Ubytování v domově důchodců*“, kde se sledují ceny za úhradu bydlení, stravování a další poskytované služby při celoročním pobytu v domově, a to měsíční poplatek za jednu osobu. Podskupinu *služby starým a invalidním osobám v jejich domovech* zastupuje cenový reprezentant „*Donáška obědů*“, která zahrnuje ceny za donášku, popř. dovoz oběda pečovatelskou službou (výsledná cena je za jeden úkon a neobsahuje cenu oběda). Úhrady za sociální služby jsou právně ošetřeny vyhláškami Ministerstva práce a sociálních věcí a zjišťují je pracovníci terénního zjišťování.

Pojištění

Skupina *pojištění* se dále člení na pojištění související s bydlením, se zdravím a s dopravou a patří mezi centrálně sledované ceny. Kromě cenového reprezentanta „*SUBI – Povinné ručení motorových vozidel*“ se ceny získávají měsíčně na základě statistických výkazů od čtyř nejvýznamnějších pojišťoven zastoupených na českém trhu a jejich vývoj se od roku 2017 sleduje v rámci subindexů „*Pojištění domácnosti*“, „*Úrazové a ostatní osobní pojištění*“ a „*Havarijní pojištění motorových vozidel*“. Do těchto subindexů vstupují průměrné ceny za jednotlivé reprezentanty a počítají se jako vážený aritmetický průměr z cen pojištění při uzavírání nových smluv u vybraných pojišťoven. Váhami je roční úhrn předepsaného pojistného v roce 2023. Přesné charakteristiky modelových případů vybraných reprezentantů pojištění fyzických osob jsou součástí výkazu.

Ceny pojistného pro pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla jsou od roku 2014 sledovány v rámci subindexu „*Povinné ručení motorových vozidel*“, a to u šesti nejvýznamnějších pojišťoven, které povinné ručení nabízejí. Sledují se roční základní sazby bez bonusů při uzavírání pojistných smluv pro osobní automobily do 3 500 kg se zdvihovým objemem válců od 1 000 ccm do 1 350 ccm včetně. Zohledňují se různé podmínky pojišťoven, jako je např. nehodovost v určitých regionech, ve velkých městech a menších obcích, stáří vozidel, věk řidiče apod.

Finanční služby

Vývoj cen *finančních služeb* je sledován v rámci subindexu „*Finanční služby*“, který je sestaven z cen týkajících se bankovních služeb a poštovních finančních služeb. Tyto ceny mají celostátní platnost, a proto se zjišťují centrálně. Změny cen se získávají například z internetových stránek vybraných finančních ústavů, popř. z cenových věstníků.

Subindex obsahuje u vybraných finančních ústavů poplatky za vybrané služby spojené s vedením běžného účtu a transakcemi, které na něm probíhají a dále poštovní finanční služby, které zahrnují poplatek za poštovní poukázku typu A (poplatek za odeslání částky 1–5 000 Kč), poplatek za hotovostní platbu SIPO (Soustředěné inkaso plateb obyvatelstva) placený na přepážce České pošty a poplatek za dobírku. Rozdělení vah mezi jednotlivé součásti subindexu je stanoveno na základě statistiky rodinných účtů a národních účtů z roku 2022. Váhy za poštovní poukázku typu A a SIPO jsou stanoveny kombinací s údaji o tržbách. Do výpočtu vstupuje cca 150 cen.

Ostatní služby jinde neuvedené

Do skupiny ***ostatních služeb jinde neuvedených*** spadají administrativní poplatky, právní služby a pohřební služby. Ceny reprezentantů zastupujících poplatky správní, soudní, notářské se zjišťují centrálně, a to na základě vydávaných právních norem. Místní poplatek (poplatek ze psa) zjišťují pracovníci terénního zjišťování místním šetřením. *Poplatek za kremaci* je též zjišťován pracovníky terénního zjišťování.

III. Satelitní indexy

1. Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) domácností důchodců a v hl. městě Praze

Kromě váhového schématu průměrné domácnosti jsou zpracována váhová schémata pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) za:

1.1 Domácnosti důchodců

Domácnosti důchodců - váhové schéma bylo zkonstruováno na základě struktury výdajů domácností důchodců. Pro účely statistiky rodinných účtů byly definovány jako domácnosti bez ekonomicky aktivních členů, tj. domácnost s osobou v čele, která pobírala jakýkoliv důchod (kromě sirotčího) nebo osoba v důchodovém věku, která neměla nárok na žádný druh důchodu, a která zároveň nepracovala buď vůbec anebo měla její pracovní činnost pouze omezený rozsah, a zároveň žádná z dalších osob v domácnosti nebyla pracující.

1.2 Domácnosti žijící v hl. m. Praze

Domácnosti žijící v hl. m. Praze – váhové schéma bylo sestaveno na základě struktury výdajů domácností žijících v Praze. Průměrné ceny reprezentantů jsou vypočteny prostým aritmetickým průměrem z cen zjištěných v hl.m. Praze. U některých reprezentantů jsou do výpočtu přebírány průměrné spotřebitelské ceny za ČR (např. lázeňská péče, vstupenka na lyžařský vlek, stravování ve vysokoškolské menze, ubytování na vysokoškolské koleji).

Rozdíly ve váhových schématech mezi jednotlivými skupinami domácností vyplývají z rozdílných ekonomických a životních podmínek, které se promítají do méně či více diferencovaných struktur výdajů domácností. Ve váhovém schématu domácností důchodců není zahrnuto imputované nájemné.

2. Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)

Harmonizované indexy spotřebitelských cen vznikly jako reakce na potřebu vytvořit srovnatelné indexy spotřebitelských cen, aby bylo možné změřit trendy inflace členských států Evropské unie (EU) jako kritérium vstupu do měnové unie. Nepředpokládá se však, že by HICP nahradily národní indexy spotřebitelských cen. Mnoho technických aspektů výpočtu HICP se však používá i v národních indexech. Nebylo by například efektivní z hlediska nákladů mít jednu sadu pravidel výběru pro národní index spotřebitelských cen a druhou pro HICP.

V České republice byla v rámci revize indexů spotřebitelských cen v roce 2000 provedena v souladu s legislativními nařízeními EU konstrukce váhového schématu pro výpočet harmonizovaného indexu spotřebitelských cen. HICP se v ČR počítá od ledna 2001.

Mezi strukturou spotřebního koše národního indexu spotřebitelských cen ČR a strukturou spotřebního koše HICP jsou určité rozdíly. Ve váhách HICP jsou zahrnuty tržby za nákupy cizinců na území České republiky, ale není v nich zahrnuto imputované nájemné na rozdíl od národního indexu spotřebitelských cen, kde tržby za nákupy cizinců zahrnuty nejsou, ale je zde zahrnuto imputované nájemné.

Harmonizovaný index spotřebitelských cen užívá řetězových vah, které jsou obměňovány každoročně v prosinci. Zdrojem aktualizace jsou data národních účtů (konečná peněžní spotřeba domácností, domácí koncept) předchozího roku. Základním cenovým obdobím je průměr roku 2015.

3. Čistá inflace

V pojetí ČSÚ je *čistá inflace* počítána na neúplném spotřebním koši, z něhož jsou vyloučeny položky s regulovanými cenami a položky s cenami ovlivňovanými jinými administrativními opatřeními.

Publikovanou „**čistou inflaci**“ představuje *úhrnný index spotřebitelských cen bez zboží a služeb s administrativními cenami* k základům prosinec 2021 = 100, předchozí měsíc = 100 a stejné období minulého roku = 100.

4. Jádrová inflace

Vzhledem k tomu, že pojem **jádrová inflace** je možné vysvětlovat a počítat více různými způsoby a neexistuje jediná všeobecně platná definice, ČSÚ si pro jeho publikování vybral jeden z možných propočtů. V tomto pojetí se z celkového meziměsíčního přírůstku indexu spotřebitelských cen odečtou vlivy daňových úprav, vlivy změn regulovaných cen a jiných administrativních opatření a zbylý přírůstek indexu se pomocí SW Demetra rozloží na sezónní a nesezónní vliv.

5. Specifické indexy spotřebitelských cen

Pro analytické účely jsou v souladu s praxí zemí EU každý měsíc počítány úhrnné indexy spotřebitelských cen s vyloučením určité významné skupiny zboží a služeb a samostatné indexy za vyloučenou skupinu. Jedná se o tyto indexy:

- úhrnný index spotřebitelských cen bez sezónního zboží (zelenina, brambory, ovoce, ryby),
- index spotřebitelských cen sezónního zboží,
- úhrnný index spotřebitelských cen bez potravin a nealkoholických nápojů,
- úhrnný index spotřebitelských cen bez topných olejů, pohonných hmot a motorových olejů,
- index spotřebitelských cen topných olejů, pohonných hmot a motorových olejů,
- úhrnný index spotřebitelských cen bez dovolené s komplexními službami,
- úhrnný index spotřebitelských cen bez zboží a služeb s administrativními cenami,
- index spotřebitelských cen zboží a služeb s administrativními cenami,
- úhrnný index spotřebitelských cen bez imputovaného nájemného,
- index spotřebitelských cen za zboží úhrnem,
- index spotřebitelských cen za služby.

IV. Prezentace dat

Úhrnný index spotřebitelských cen (za domácnosti celkem) v členění dle klasifikace ECOICOP je zveřejňován jako „Rychlá informace“ zpravidla 10. kalendářní den po skončení sledovaného měsíce na internetu na adrese <http://www.czso.cz/> a ve [Veřejné databázi ČSÚ](#). Následující den vychází také publikace „Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) - základní členění“.

Ročně vychází k 25. lednu publikace „Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) - podrobné členění“ s daty za celý předchozí rok.

Publikace jsou zveřejňovány dle [Katalogu produktů](#) uveřejněném na internetových stránkách ČSÚ.

Přehled publikací obsahujících indexy spotřebitelských cen:

Měsíčně:

Index spotřebitelských cen - základní členění (kód 012018-24)

Čtvrtletně:

Ukazatele sociálního a hospodářského vývoje ČR (kód 320202-24)

Statistický bulletin - ... kraje (kód 330xxx-24)

Ročně:

Index spotřebitelských cen - podrobné členění (kód 012019-24)
Statistická ročenka České republiky (kód 320198-24)
Statistická ročenka ... kraje (kód 330xxx-24)
Česko v číslech (kód 320203-24)
Česká republika od roku 1989 v číslech (kód 320181-24)
Česká republika v mezinárodním srovnání (vybrané údaje) (kód 370002-24)

Přehled časových řad obsahujících indexy spotřebitelských cen:

Týdně:

Šetření průměrných cen vybraných výrobků – pohonné hmoty a topné oleje (kód 012026-24)

Měsíčně:

Indexy spotřebitelských cen – životních nákladů (kód 012021-24)
Šetření průměrných cen vybraných výrobků – potravinářské výrobky (kód 012025-24)

Čtvrtletně:

Indexy spotřebitelských cen – životních nákladů (kód 012022-24)

Přehled analýz obsahujících indexy spotřebitelských cen:

Čtvrtletně:

Vývoj indexů spotřebitelských cen (kód 012020-24)

Přehled „Rychlých informací“ obsahujících indexy spotřebitelských cen:

Měsíčně:

Indexy spotřebitelských cen – inflace (kód 012024-24)

Přehled „Otevřených dat“ obsahující indexy spotřebitelských cen:

Měsíčně:

Indexy spotřebitelských cen (kód 010022-24)

Vybrané výstupy z oblasti spotřebitelských cen:

veřejná databáze ČSÚ:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=31779>

animované grafy:

https://www.czso.cz/csu/czso/animovane_grafy_spotrebitelske_ceny

Centrálně šetřené položky:

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E04.110.02	SUBI TRŽNÍ NÁJEMNÉ ZPROSTŘEDKOVANÉ RK	
E04.210.01	SUBI NÁKLADY NA POŘÍZENÍ, REKONSTRUKCE A ÚDRŽBU VLASTNICKÉHO BYDLENÍ	
E04.410.01	VODNÉ	1 m ³
E04.430.01	STOČNÉ	1 m ³
E04.510.01	SUBI ELEKTŘINA	
E04.521.01	SUBI PLYN ZE SÍTĚ	
E06.131.03	KONTAKTNÍ ČOČKY MĚKKÉ - internetový obchod	6 ks
E06.211.02	POPLATEK ZA NÁVŠTEVU POHOTOVOSTI	poplatek
E07.111.66	SUBI NOVÉ AUTOMOBILY	
E07.112.30	SUBI OJETÉ AUTOMOBILY	
E07.211.03	LETNÍ PNEUMATIKA 205/55 R16 (91) V - internetový obchod	4 ks
E07.211.05	ZIMNÍ PNEUMATIKA 205/55 R16 (91) H - internetový obchod	4 ks
E07.221.01	MOTOROVÁ NAFTA	1 l
E07.222.01	BENZIN AUTOMOBILOVÝ NATURAL 95 OKTANU	1 l
E07.222.02	BENZIN AUTOMOBILOVÝ SUPER PLUS 98 OKTANU	1 l
E07.223.01	PLYN LPG	1 l
E07.242.02	POPLATEK ZA DÁLNIČNÍ ZNÁMKU	roční poplatek
E07.311.01	SUBI Kolejová osobní doprava	
E07.321.15	SUBI ZLEVNĚNÉ JÍZDNÉ V AUTOBUSOVÉ DOPRAVĚ	
E07.321.16	SUBI JÍZDNÉ V AUTOBUSOVÉ DOPRAVĚ	
E07.332.01	SUBI LETECKÁ DOPRAVA	
E08.101.02	SUBI LISTOVNÍ SLUŽBY	
E08.109.03	SUBI OSTATNÍ POŠTOVNÍ SLUŽBY	
E08.202.02	MOBILNÍ TELEFON - PŘÍSTROJ - internetový obchod	1 ks
E08.301.01	SUBI TELEFONNÍ SLUŽBY PEVNÉHO PŘIPOJENÍ	
E08.302.01	SUBI MOBILNÍ TELEFONNÍ SLUŽBY	
E08.303.01	SUBI SLUŽBY INTERNETOVÉHO PŘIPOJENÍ	
E09.112.04	TELEVIZNÍ PŘIJÍMAČ BAREVNÝ S LCD OBRAZ. - internetový obchod	1 ks
E09.131.03	NOTEBOOK - internetový obchod	1 ks
E09.423.01	ROZHLASOVÝ POPLATEK MĚSÍČNÍ	měsíčně
E09.423.02	TELEVIZNÍ POPLATEK MĚSÍČNÍ	měsíčně
E09.521.01	MLADÁ FRONTA DNES	měsíčně
E09.521.02	BLESK	měsíčně
E09.521.03	PRÁVO	měsíčně
E09.521.04	LIDOVÉ NOVINY	měsíčně
E09.521.05	REGIONÁLNÍ DENÍK	měsíčně
E09.522.01	ABC	1 ks
E09.522.02	CHIP	1 ks
E09.522.03	STORY	1 ks
E09.522.04	TV MAGAZÍN	1 ks
E09.522.05	VLASTA	1 ks
E09.522.06	KVĚTY	1 ks
E09.522.07	REFLEX	1 ks
E09.522.08	TÝDENÍK TELEVIZE	1 ks
E09.601.04	SUBI ORGANIZOVANÁ DOVOLENÁ A ZÁJEZDY V TUZEMSKU	

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E09.602.18	SUBI ORGANIZOVANÁ DOVOLENÁ A ZÁJEZDY V ZAHRANIČÍ	
E10.400.01	ŠKOLNÉ NA VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLE	ročně
E10.400.02	POPLATEK ZA PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ NA VYSOKOU ŠKOLU	poplatek
E10.400.04	ŠKOLNÉ NA SOUKROMÉ VYSOKÉ ŠKOLE	6 měsíců
E11.112.03	HAMBURGER BIG MAC - FAST FOOD	1 ks
E11.201.04	HOTEL *** - internetový obchod	1 služba
E11.201.05	HOTEL **** - internetový obchod	1 služba
E12.520.05	SUBI POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI	
E12.532.03	SUBI ÚRAZOVÉ A OSTATNÍ OSOBNÍ POJIŠTĚNÍ	
E12.541.03	SUBI POVINNÉ RUČENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL	
E12.541.05	SUBI HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL	
E12.621.01	SUBI FINANČNÍ SLUŽBY	
E12.701.02	VYDÁNÍ CESTOVNÍHO PASU	poplatek
E12.701.04	OVĚŘENÍ PODPISU	poplatek
E12.702.01	POPLATEK PŘI PODÁNÍ NÁVRHU NA ROZVOD MANŽELSTVÍ	poplatek
E12.702.02	SEPSÁNÍ ZÁVĚTI	poplatek

Položky měsíčního jednorázového šetření průměrných spotřebitelských cen potravin:

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E01.112.01	PŠENIČNÁ MOUKA HLADKÁ	1 kg
E01.113.01	CHLÉB KONZUMNÍ KMÍNOVÝ	1 kg
E01.113.03	PEČIVO PŠENIČNÉ BÍLÉ	1 kg
E01.122.06	VEPŘOVÁ PEČENĚ	1 kg
E01.142.01	MLÉKO POLOTUČNÉ PASTEROVANÉ	1 l
E01.144.01	JOGURT BÍLÝ NETUČNÝ	150 g
E01.145.01	EIDAMSKÁ CIHLA	1 kg
E01.147.01	VEJCE SLEPIČÍ ČERSTVÁ	10 ks
E01.151.01	MÁSLO	1 kg
E01.161.04	JABLKA KONZUMNÍ	1 kg
E01.174.01	KONZUMNÍ BRAMBORY	1 kg
E01.181.01	CUKR KRYSTALOVÝ	1 kg
E02.132.01	PIVO VÝČEPNÍ, SVĚTLÉ, LAHVOVÉ	0,5 l
E01.131.99	KAPR ŽIVÝ	1 kg

Pozn.: Reprezentant E01.131.99 Kapr živý se šetří pouze od 1. 12. do 31. 12.

Položky spotřebitelských cen mimo standardní výpočet:

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E01.111.01	RÝŽE LOUPANÁ DLOUHOZRNNÁ	1 kg
E01.112.01	PŠENIČNÁ MOUKA HLADKÁ	1 kg
E01.113.01	CHLÉB KONZUMNÍ KMÍNOVÝ	1 kg
E01.113.03	PEČIVO PŠENIČNÉ BÍLÉ	1 kg
E01.114.02	MÁSLOVÝ KOLÁČ Z KYNUTÉHO TĚSTA	1 kg
E01.114.06	SUŠENKY SLEPOVANÉ NEMÁČENÉ	1 kg
E01.114.09	PIŠKOTY DĚTSKÉ SVĚTLÉ	100 g
E01.116.02	TĚSTOVINY VAJEČNÉ	1 kg
E01.121.01	HOVĚZÍ MASO ZADNÍ BEZ KOSTI	1 kg
E01.121.02	HOVĚZÍ MASO PŘEDNÍ BEZ KOSTI	1 kg
E01.121.03	HOVĚZÍ MASO PŘEDNÍ S KOSTÍ	1 kg
E01.122.02	VEPŘOVÁ KÝTA BEZ KOSTI	1 kg
E01.122.03	VEPŘOVÁ KRKOVICE	1 kg
E01.122.04	VEPŘOVÁ PLEC	1 kg
E01.122.05	VEPŘOVÝ BŮČEK	1 kg
E01.122.06	VEPŘOVÁ PEČENĚ	1 kg
E01.124.01	KUŘATA KUCHANÁ CELÁ	1 kg
E01.124.02	KUŘECÍ PRSNÍ ŘÍZKY	1 kg
E01.124.03	KUŘECÍ STEHNA	1 kg
E01.124.05	KACHNY KUCHANÉ	1 kg
E01.124.06	KRŮTÍ PRSNÍ ŘÍZKY	1 kg
E01.125.01	KRÁLÍK DOMÁCÍ	1 kg
E01.127.02	PÁRKY	1 kg
E01.127.04	ŠUNKOVÝ SALÁM	1 kg
E01.127.05	PAPRIKOVÁ KLOBÁSA	1 kg
E01.127.06	POLIČAN	1 kg
E01.127.07	ŠUNKA VEPŘOVÁ	1 kg
E01.131.02	LOSOS FILET	1 kg
E01.131.03	KAPR CHLAZENÝ	1 kg
E01.132.01	FILÉ MRAŽENÉ	1 kg
E01.132.02	PSTRUH	1 kg
E01.141.01	MLÉKO PLNOTUČNÉ TRVANLIVÉ	1 l
E01.142.01	MLÉKO POLOTUČNÉ PASTEROVANÉ	1 l
E01.142.02	MLÉKO POLOTUČNÉ TRVANLIVÉ	1 l
E01.143.01	KONDENZOVANÉ MLÉKO NESLAZENÉ	500 g
E01.144.01	JOGURT BÍLÝ NETUČNÝ	150 g
E01.144.02	SMETANOVÝ JOGURT OVOCNÝ	150 g
E01.145.01	EIDAMSKÁ CIHLA	1 kg
E01.145.02	HERMELÍN	1 kg

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E01.145.03	TAVENÝ SÝR NEOCHUCENÝ	1 kg
E01.145.05	LUČINA	1 kg
E01.145.06	NIVA	1 kg
E01.145.07	GOUDA	1 kg
E01.145.08	TVAROH MĚKKÝ KONZUMNÍ	1 kg
E01.146.02	SMETANA SLADKÁ TRVANLIVÁ	1 l
E01.146.04	TRADIČNÍ POMAZÁNKOVÉ	1 kg
E01.146.05	ZAKYSANÉ MLÉČNÉ VÝROBKY	1 kg
E01.147.01	VEJCE SLEPIČÍ ČERSTVÁ	10 ks
E01.151.01	MÁSLO	1 kg
E01.152.01	ROSTLINNÝ ROZTÍRATELNÝ TUK	1 kg
E01.154.01	OLEJ ROSTLINNÝ	1 l
E01.155.01	VEPŘOVÉ SÁDLO ŠKVAŘENÉ	1 kg
E01.161.01	POMERANČE	1 kg
E01.161.02	CITRONY	1 kg
E01.161.03	BANÁNY ŽLUTÉ	1 kg
E01.161.04	JABLKA KONZUMNÍ	1 kg
E01.161.06	HROZNY STOLNÍ	1 kg
E01.171.01	RAJSKÁ JABLKA ČERVENÁ KULATÁ	1 kg
E01.171.02	OKURKY SALÁTOVÉ	1 kg
E01.171.03	PAPRIKY	1 kg
E01.171.04	ZELÍ HLÁVKOVÉ BÍLÉ	1 kg
E01.171.05	KVĚTÁK BÍLÝ CELÝ	1 ks
E01.171.06	MRKEV	1 kg
E01.171.07	CELER	1 kg
E01.171.08	CIBULE SUCHÁ	1 kg
E01.171.10	ČESNEK SUCHÝ	1 kg
E01.171.11	BROKOLICE	1 ks
E01.171.12	SALÁT LEDOVÝ	1 ks
E01.173.01	NAKLÁDANÉ ZELÍ	1 kg
E01.174.01	KONZUMNÍ BRAMBORY	1 kg
E01.181.01	CUKR KRYSTALOVÝ	1 kg
E01.181.02	CUKR MOUČKOVÝ	1 kg
E01.182.02	PRAVÝ VČELÍ MED	1 kg
E01.183.01	ČOKOLÁDA MLÉČNÁ TABULKOVÁ	100 g
E01.193.01	DĚTSKÁ VÝŽIVA	220 g
E01.193.02	SUŠENÉ MLÉKO PRO KOJENECKOU VÝŽIVU	500 g
E01.211.03	KÁVA ROZPUSTNÁ	100 g
E01.211.05	KÁVA ZRNKOVÁ PRAŽENÁ	100 g
E01.212.01	ČAJ ČERNÝ PORCOVANÝ	100 g
E01.213.01	KAKAOVÝ PRÁŠEK	100 g
E01.221.02	PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA UHLIČITÁ	1 l

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E01.222.04	NEALKOHOLICKÝ NÁPOJ S OVOCNOU PŘÍCHUTÍ	1 l
E02.111.01	TUZEMSKÝ TMAVÝ (TUZEMÁK)	1 l
E02.111.02	VODKA JEMNÁ	1 l
E02.121.02	JAKOSTNÍ VÍNO ČERVENÉ	0.75 l
E02.132.01	PIVO VÝČEPNÍ, SVĚTLÉ, LAHVOVÉ	0.5 l
E12.132.01	TOALETNÍ MÝDLO TUHÉ	100 g
E12.132.02	TOALETNÍ PAPÍR	1 ks
E12.132.05	ZUBNÍ PASTA	100 ml
E12.132.07	VLASOVÝ ŠAMPON	400 ml
E12.132.08	SPRCHOVÝ GEL	300 ml

Položky týdenního šetření spotřebitelských cen pohonných hmot:

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E07.221.01	MOTOROVÁ NAFTA	1 l
E07.222.01	BENZIN AUTOMOBILOVÝ NATURAL 95 OKTANU	1 l
E07.222.02	BENZIN AUTOMOBILOVÝ SUPER PLUS 98 OKTANU	1 l
E07.223.01	PLYN LPG	1 l

Položky spotřebitelských cen šetřené na internetu:

Číslo repr.	Název reprezentanta	Měrná jednotka
E03.121.14	PÁNSKÉ SPORTOVNÍ KALHOTY LYŽAŘSKÉ - internetový obchod	1 ks
E03.211.05	PÁNSKÁ OBUV PRO VOLNÝ ČAS - KOŽENÁ - internetový obchod	1 pár
E05.111.13	MATRACE S TAŠTIČKOVÝMI PRUŽINAMI - internetový obchod	1 ks
E05.119.03	DĚTSKÁ POSTÝLKA - internetový obchod	1 ks
E05.202.07	LOŽNÍ SOUPRAVA - internetový obchod	1 souprava
E05.311.03	EL. CHLADNIČKA S MRAZNIČKOU - internetový obchod	1 ks
E05.312.03	AUTOMATICKÁ BUBNOVÁ PRAČKA- internetový obchod	1 ks
E05.312.04	MYČKA NÁDOBÍ - internetový obchod	1 ks
E05.313.03	SPORÁK KOMBINOVANÝ - internetový obchod	1 ks
E05.313.04	MIKROVLNNÁ TROUBA - internetový obchod	1 ks
E05.315.04	ELEKTRICKÝ VYSAVAČ PODLAHOVÝ - internetový obchod	1 ks
E05.321.03	ELEKTRICKÝ TYČOVÝ MIXÉR - internetový obchod	1 ks
E05.322.02	RYCHLOVARNÁ KONVICE - internetový obchod	1 ks
E05.323.02	ELEKTRICKÁ ŽEHLIČKA - internetový obchod	1 ks
E06.131.03	KONTAKTNÍ ČOČKY MĚKKÉ - internetový obchod	6 ks
E07.211.03	LETNÍ PNEUMATIKA 205/55 R16 (91) V - internetový obchod	4 ks
E07.211.05	ZIMNÍ PNEUMATIKA 205/55 R16 (91) H - internetový obchod	4 ks
E07.321.16	SUBI JÍZDNÉ V AUTOBUSOVÉ DOPRAVĚ	
E07.332.01	SUBI LETECKÁ DOPRAVA	
E08.202.02	MOBILNÍ TELEFON - PŘÍSTROJ - internetový obchod	1 ks
E09.112.04	TELEVIZNÍ PŘIJÍMAČ BAREV. S LCD OBR. - internetový obchod	1 ks
E09.113.03	MP3/MP4 PŘEHRAVAČ - internetový obchod	1 ks
E09.121.02	FOTOAPARÁT DIGITÁLNÍ - internetový obchod	1 ks
E09.131.03	NOTEBOOK - internetový obchod	1 ks
E09.131.04	TABLET - internetový obchod	1 ks
E09.132.03	MULTIFUNKČNÍ TISKÁRNA - internetový obchod	1 ks
E09.132.04	MONITOR - internetový obchod	1 ks
E09.149.02	PAMĚŤOVÁ KARTA - internetový obchod	1 ks
E09.149.03	FLASH DISK - internetový obchod	1 ks
E09.311.05	HRA PRO HERNÍ KONZOLI - internetový obchod	1 ks
E09.312.09	STAVEBNICE TYPU LEGO - internetový obchod	1 ks
E09.511.04	KNIHA PRO DĚTI DO 9 LET - internetový obchod	1 ks
E09.511.05	KRÁSNÁ LITERATURA DOMÁCÍ AUTOR - internetový obchod	1 ks
E09.511.06	KRÁSNÁ LITERATURA SVĚTOVÁ - internetový obchod	1 ks
E11.201.04	HOTEL*** - internetový obchod	1 služba
E11.201.05	HOTEL **** - internetový obchod	1 služba
E12.121.04	ELEKTRICKÝ VYSOUŠEČ VLASŮ - internetový obchod	1 ks
E12.121.05	ELEKTRICKÝ HOLICÍ STROJEK PLANŽETOVÝ - internetový obchod	1 ks
E12.121.06	ELEKTRICKÝ ZUBNÍ KARTÁČEK - internetový obchod	1 ks
E12.322.03	DĚTSKÝ KOČÁREK - internetový obchod	1 ks
E12.322.04	DĚTSKÁ AUTOSEDAČKA - internetový obchod	1 ks